

„STRAŽA“

izbaja v pondeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 115.

Maribor, dne 4 oktobra 1912

Letnik IV.

**Vabimo na letošnji glavni
občni zbor „Slov. Straže“,**
ki se vrši v nedeljo, dne 13. oktobra
v Mariboru v dvorani »Narodnega doma«.

V s p o r e d:

Ob 10. uri predpoldne: sv. maša v kapeli frančiškanskega samostana.

Ob 10. uri predpoldne: občni zbor „Slovenske Straže“ z običajnim vspeledom. (Poroča predsednik poslanec J a r c.)

Ob 12. uri predpoldne: občni zbor Slovenske krščansko-socialne zveze. (Govori poslanec dr. K r e k.)

Ob 3. uri popoldne:

Slomšekova slavnost,

Slavnostni govor. (Dr. M e d v e d.) — Nastop mladine: Prizor v proslavo Slomška: Slomškovo rojstvo. — Petje šentjurskih in jarenskih pevcev. — Koncert mariborske narodne godbe.

Vstopnina k Slomškovi slavnosti: foteli 3 K, sedeži od 1. do 4. vrste 2 K, ostali sedeži 1 K, stojišča 40 vin.

Odbor.

Balkanska vojska in mi.

Puške in topovi še niso začeli govoriti. Mobilizacija balkanskih držav se vrši dalje, vse se pripravlja z mrzlično naglico na vojsko, vzduh je že prenasičen s smodnikovim dimom, in zadnje kocke še niso padle: združene balkanske države se niso izročile Turčiji ultimatumu. Glasilo se je sicer v začetnih dneh že ponovno, da so balkanske države oddale Turčiji ultimatum. Toda vesti so bile prenašljive. Po najnovejših poročilih se ta zadnji korak še ni izvršil in gotovo pod vtisom tega dejstva se nekaterih krogih presoja položaj nekoliko bolj optimistično, kakor pred dvema dnevoma. Zlasti evropski diplomati se ustavljajo misli, da bi se balkansko vprašanje rešilo preko njih in v vseh mogočih variacijah zagotavljajo, da se bo mogoče njihovemu po-

sredovanju vendar še posrečilo ohraniti mir. Mi nič prav ne verujemo diplomatom in pripisujemo njihovim mirovnim zagotovitvam malo vrednosti. Mobilizacija je tako skrajno orožje, da se ga posluži država šele potem, ko vidi, da ni mogoče govoriti več drugače kot z orožjem. Tudi je bojno razpoloženje v balkanskih državah že tako naraslo, da se ga ne da potlačiti z medlimi obljubami od turške strani. Balkanski narodi so doživeli že preveč razočaranj, da bi še kaj verovali v resnost evropskih posredovanj. Ne le v besedah, ampak na dejstvih so se lahko že neštivilokrat prepričali, da so v očeh evropskih velesil samo igrača, da so turške obljube samo pesek v oči, zato smo uverjeni, da bi se moralo zgoditi nekaj posebnega, kar bi jih odvrnilo od obračuna z osovraženo Turčijo. Zdi se nam brezdvomno, da stojimo tik pred najresnejšimi dogodki. Vsak trenutek nam lahko prinese brzopletna žica — vest: krvavi ples na Balkanu se je pričel!

Avstro-Ogrska je izmed evropskih velesil najbolj interesirana na razvoju balkanskih zadev in izmed avstrijskih narodov smo zopet mi Jugoslovani, ki zasledujemo z največjim zanimanjem dogodka na balkanskem polotoku. Saj je vendar balkansko vprašanje istovetno z jugoslovanskim. Zato je gotovo umestno, če nekoliko osvetlimo naše stališče napram Balkanu in dogodkom, ki se že vrše ali se bodo izvršili v bližnji bodočnosti.

Tenor vseh glasov, ki prilajajo iz krogov evropske diplomacije in iz časopisja ki je s temi krogi v zvezi, je: lokaliziranje vojne na Balkanu. Diplomate je strah pred mislijo, da bi se požar na Balkanu razgorel preko Evrope, zato z vsemi sredstvi zaklinjajo to nevarnost. Če prav je balkansko vprašanje že desetletja na tapetu, vendar je našlo sedaj, ko so ga balkanske države potisnile v ospredje, velice povsem nepripravljene. Nešteto je razgovorov, brezštevilno je not in na milijone je „diplomatičnih korakov“, ki so se že zgodili radi Balkana, vendar se to vprašanje niti za korak ni približalo svoji rešitvi. Vedno intrigiranje in od dne do dne naraščajoče nezaupanje je napravilo to vprašanje kočljivejše kot je bilo. Ko so ga sedaj balkanske države z energičnim sunkom potisnile na prvo mesto in ga hočejo rešiti brez sebičnih mešetarjev, so le-ti iznenadežni in ostrašeni obstali. Pred strahovi, ki so jih kli-

cali skozi dolga desetletja, so se sami najbolj zgrozili in za božjo voljo se trudijo sedaj, da bi lokalizirali vojsko na Balkan. Ne bo šlo to tako lahko in gladko izpod rok, kakor si kdo misli. Netiva je v balkanskem vprašanju mnogo preveč, da bi se dalo požar kar tako na lahko omejit. Zlasti za Avstro-Ogrsko je rešitev balkanskega problema tolike življenjske važnosti, da mora biti pripravljena na vse. Njenih interesov na Balkanu je toliko, da se preko nje ali proti njej ne sme ta rešitev nikdar zvršiti.

Avstrija ima protokolat nad albanskimi kristjani. Iz tega izvira za nas marsikaka ugodnost, a tudi marsikatera dolžnost. Že zadnjič smo povdarjali, da je za našo zunanjo politiko sramotno, ker pripuška, da vprizarjajo Turki svoje krvoločne orgije med ubogo krščansko rajo. Pa ne le iz stališča humanitete, tudi iz političnega je za nas Albanija velike važnosti. Albanska in italijanska obala ste si tako blizu, da se nam lahko zapre pot do Sredozemskega morja, če ima nad Albanijo oblast kak naš sovražnik. Ravno tolike ali še večje važnosti, kakor pot ob albanski obali je za nas pot do Soluna. V tem oziru smo napravili že veliko napako, da smo zapustili Sandžak Novipazar. Zgodilo se je pa to samo z ozirom na Turčijo, kateri se je hotelo na ta način zalečiti aneksijsko rano in v uverjenju, da bo nam ostala tudi v naprej odprta pot na Balkan. Kakor hitro bi pa zasedla Novipazar kak druga država, ki bi nas odrezala od Soluna, bi bil to za nas casus, katerega, bi mi nikakor ne mogli trpeti mirnim potom. Ne samo za Avstrijo kot celoto, temveč specielno za nas avstr. Jugoslovane je pot do Soluna neprecenljive važnosti. Mi hočemo živeti in se razvijati, a nikakor ne vegetirati. Za krepko, plodnosno življenje smo pa sposobni samo, če imamo odprto pot v svet, da se lahko gibljemo. Naša dosežena zgodovina je žalostna, ustvariti si pa hočemo lepšo bodočnost. Dosegli jo bomo pa samo tedaj, če bomo imeli zdrave predpogoje. Kakor je nujen predpogoj vsega naše delovanje, da se gibljejo naša stremjenja pod okriljem habsburškega orla, tako je tudi predpogoj za krepak razvoj avstrijskega jugoslovanstva, da mu je pot od Ljubljane do Soluna odprta. Ne gojimo neke nezele, sentimentalne politike, zato povemo kar odkrito: naše dežele se krepko razvijajo, industrija narašča, naša gospodarska

PODLISTEK.**Fefa in Gašper.**(Napisal Januš Golec.)
(Konec.)

Koma pa se je ubogi, mokri Gašper pritisnil k peči, se je že razlegel glasen smeh od vseh strani in pa:

„Hajdi, na komisijon, Gašperju se je neka pri-
petilo.“Komisija je lovca Pelujnska v kljub ugovorom
obsodila in smeha in zasmehovanja ni bilo konca ce-
lo noč.Potrpežljivi Gašper se ni veliko zmenil za ro-
ganje od strani tovarišev, ker je bil v sreči prepri-
čan, da so ga polili v spanju in lovil je še celi dru-
gi dan do večera. Zvečer se je pa trezen in dobre
volje povrnil k nad vse ljubljeni Fefki. Pripovedoval
jej je še isto noč vse podrobnosti o lovu in svojih
izvanrednih vspehih; seveda, kolikor daleč je sega-
la lovska razumnost jajčarice; svojo ponočno nezgo-
do pa je pridno zamolčal.Fefa je bila ponosna na tako imenitnega mo-
ža lovca in se podala drugi dan s košem še vsaj o-
svitljena od lovske slave Gašperjeve na jajčji in
kurji nakup.Toda že koj pri drugi kajši je zvedela o mo-
ževi nezgodi in ista povest jej je udarjala na ušesa
pri vseh hišah, kjer so prebivali lovci.Že med potom si je nabrala precej pikrih psov-
k za Gašperja in sklep ostre prepovedi lova. Vrnivša
se zvečer domov, je postavila koš jezno v kot, po-
bliskala po kajši in zapazila, da njen junak že spa-
va. Kar meni nič tebi nič ga je vzbudila in ga ob-
sula s celo kopico ljubeznjivosti, ki so se nehale
tako-le:

„Ako hočeš še ostati moj mož, mi nimaš nikdar

več zgrabiti za tisti vražji krepelec, ki je nakopal
toliko sramote naši kajši!“Mož Gašper je mirno poslušal in na tihem za-
klinjal lovske jezike, ki niso nič boljši, nego je pa-
sji rep.Drugo jutro je Fefa stopala še vsa togotna po
samih petah in ni privoščila dobre besedice Gašper-
ju, še postiti se je moral sirota radi tega malenkost-
nega prestopka celo dopoldne. Vse prijazne besede
in izgovori so bili zamanj; za čast in dobro ime v-
neta Fefa je tudi drugi dan vstrajala pri svoji pre-
povedi.Zadeva o psu in mokrih hlačah Gašperjevih
se je bila že podela in Fefa je tuintam zopet prija-
zno nagovorila moža, ko je zopet prikreval na hrib
Hizlov Mihl z oznanilom: „gospod fajmošter prosijo,
da bi se udeležil Gašper lova na Kozjem vrhu.“Koma pa je zaslišala Fefa vest o lovu, je kar
vskipela od jeze, tolkla znogo ob tla in upila nad
Mihlom:„Ga že zopet zapeljuješ, potem pa se boste zo-
pet norčevali iz njega. Dokler bodem še jaz gibala
s tem-le prstom, Gašperja nikdo več ne bode videl s
tisto tresko na hrbtu!“Ker se je pa Mihl le še obotavljal in skušal z
lepega celo zadevo spraviti v glajši tir, se je znašel
pred durmi, da še sam ni vedel kedaj in še z metlo
bi ga bila oplazila Fefa, da jo ni odkuril pravočas-
no naprej.Lovec Gašper pa je ves ta prizor mirno gle-
dal in se kesal bridko v sreči, zakaj ni treščil kar
cele slamnate hlače v capami vred na grmado. Vse-
del se je za peč in se globoko zamislil:„Sedaj, če se ne udeležim lova“, je godel sam
pri sebi, „me bode Mihl kmalu razkričal, da sem že
babji podrepnik, a ko pa zopet grem, pa bode raz-
por v zakonu.“Dolgo je tako sedel mešetar, podpiral brado z
desnico in ugibal na vse strani, katero bi bilo ve-če zlo: ali babje podrepništvo, ali pa razdor v za-
konski jednoti? Po temeljitem preudarku je zmajal z
glavo in rekel sam pri sebi:„Osebnost je več, piši me v uho še babu-
ra, jo bodem že prekanil.“Sklep je bil torej že storjen; sedaj pa kako li
priti od doma, da ga ne bi zapazila dan in noč ču-
ječa Fefa?Lisičji lovec je kmalu pogodil pravo. Vzel je
raztrgan koš, ki mu ga je prinesel Kolarjev Franc
v popravilo in ga začel marljivo zapletati. Ko je
dogotovil in zadelal vse luknje, ga je oprtal na hr-
bet in zaklical:„Fe-fa! Kolarjevemu Francu nesem koš, bodem
kmalu doma.“Fefa ni nič odgovorila, samo poškilila je za
dedecem in ko se je do dobra prepričala, da je ko-
račil v hrib, ne navzdol, mu je tudi verjela.Gašper se je oddahnil, videč, da je žena izgi-
nila na pragu in vzdihnil:„Prvi korak je že storjen, ko bi le še Franca
našel doma.“Vzdihljaji in prošnje mešetarjeve so bile usli-
šane; Franc je ravno polagal konjem, ko je posta-
vil Gašper zapleten koš na prag hleva.Dolgo sta kramljala v vsej zupnosti med se-
boj in podrepni lovec je razkril staremu prijatelju
vse globočine svojega srca.Franc se mu niti posmihal ni, ker je tudi on
nosil copate in njegova stara pa hlače.Ko sta se oba copatarja do dobra nakrtila, je
potrkal Gašper Francu na rami in rekel:„Veš kaj, jutri imajo fajmoštrovi lov na Koz-
jem vrhu in tudi jaz bi tako rad šel, samo ta frda-
mana babura me ne pusti. Glej, jaz sem si pa to-le
stuhtal: Ti bi itak šel jutri z vozom v Marnberg po
koruzo; kaj pa, ko bi nocoj zapregel, jaz bi se skrtil
med prazne vreče in tako bi se lahko peljala mimo
moje bajte. Ti ne bode zastoj, Franc, še imam ne-

moč je vedno večja, mi rabimo zato odprtih potov v svet. V tesnobi smo bili dovolj do zdaj od pamitveka, sedaj se pa hočemo razmahniti in razgibati, zato pa rabimo prostora. Pametna avstrijska politika, ki razume, kje je moč in bodočnost naše države, mora nam iti sama na roke. Njena glavna dolžnost bi morala biti pomagati Jugoslovanom, — ne mislimo samo na avstrijske — da postanejo močni, ker če bodo Jugoslovani močni, bo močna tudi Avstrija. In škoda samo brezmejnja, da Avstrija še ne spozna svoje misije in mesto, da bi skrbela za prosep Jugoslovanov, trpi Cuvaje in njihove režime. Pot do Soluna mora biti Avstriji odprta. Če bo prišla kdaj v nevarnost, bo to samo posledica zavožene naše politike.

Treznim ljudem v Narodni stranki.

(Iz peresa odličnega pristaša.)

V nedeljo, dne 6. oktobra, ima liberalna stranka glavni strankin zbor v Celju. Ker veste, da se precej intenzivno bavim s politikom, sem tudi z veliko pazljivostjo čital v svobodomiselnih listih razprave, ki so se nanašale na reformacijo sedanje liberalne stranke.

Ni naša naloga, ubijati si glavo z reformacijskimi predlogi iz liberalnih vrst, čeprav so tudi za naše politične kroge v marsičem zelo poučni in so se gotovo tudi od strani naših vodilnih politikov s pazljivostjo zasledovali.

Toda na nekaj vendar morajo tudi pristaši naše stranke odgovoriti, ker se jih direktno tiče, namreč na očitjanje, da je izključeno vsako sodelovanje. Gotovo govorim v smislu vseh pristašev, ako trdim: Od naše strani je vedno ponujena vsem nasprotnikom prijateljska roka k spravi, toda seveda, na podlagi našega verskega, narodnega, kulturnega in gospodarskega programa.

Program je pri nas nespremenljiv, a taktika, dinamika delovanja, organizacija, osebe in vse drugo, to niso za nas nespremenljive dogme.

Upamo, da tudi pri mnogih treznih liberalcih hujskanje intrasigentnih liberalnih pristašev v različnih listih sedaj pred občnim zborom Nar. stranke ni našlo in ne bo našlo ne odmeva, ne odobravanja. S takim hujskanjem pridemo vedno bolj narazen in vendar je v gotovih stvareh prej ali slej potrebna in tudi mogoča — kooperacija.

Nimam pravice govoriti v imenu stranke, ampak gotovo govorim v imenu mnogih in odličnih pristašev: Skrbimo, da sovraštvo ne bo rastle, ampak da bo spoštovanje do dela za narod zavživalo povsod spoštovanje. Trezni pristaši Narodne stranke, pogledajte si naše programatične točke in ne povečujmo prepada, ampak približujmo se!

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah in trgovinah list „Straža“.

kaj v žepu in magari ga celo noč kje žehtava, samo od teh pasjih repov se midva ne pustiva, pa je!“

„Tako je“, je potrdil Franc in pljunil na debelo, da je kar zaropotalo.

Voz je bil kmalu pripravljen, konji zapreženi, in tudi naš Gašper je zlezal na voz, se skrnil med vreče, na njega pa je še položil Franc mrežo suhe detelje in sedaj je šlo tiho — hiju — navzdol proti Majdakovi bajti.

VI.

Fefa je nemirno čakala Gašperja in vedno bulila pri vratih, od koder da se bode vrnil. Dolgo ga ni bilo in v Fefinem sreu se je že začel pojavljati sum: kaj, če jo je Gašper na drugi strani popihal k župniku na lov?

Ni se mogla otresti te slutnje, jela se je napravljati in sklenila se je podati naravnost v farovž in gospodu privoščiti par pikrih za večerjo.

Zgotovila je ravno toaletto in tudi neizogibni koš jej je krasil hrbet, lko je pripeljal mimo bajte Kolarjev Franc. Hitro ga je poprašala Fefa:

„Ti, ali je bil moj stari kaj pri tebi?“

„A, danes že kjekejadajkar“, se je odrezal konjar in mislil zopet pognati.

„O, ti krumpetajsl, odžvižgal mi jo je“, je jaidikovala jajčarica. „Čakaj“, je še zaklicala, „bodem se peljala s teboj v Št. Jurij!“

Franc se je sicer malo popraskal za ušesi, se nasmehnil in pokimal:

„No, pa le, bode še pa večji hec.“

Fefa je pritrdila koš za ročico, sama pa je se zlezla na mrežo z deteljo in začela kovati maščevilne načrte.

Francja je vedno lomil smeh in venomer je upil svoj „tibo-tjū fuks!“, da bi se ne izdal.

Ubogi Gašper, pa še stokati se ni upal pod Fefino težo. Po bliskovo so mu švigali rešilni načrti in ukane po glavi, pa nobeden se ni dal izvesti. Mravljinici so mu že lezli po hrbtu in po nogah, bil

Gospodarsko delo Narodne stranke.

(Donesek k skupščini 6. oktobra 1912.)

Celje, 4. okt. 1912.

Veselo so utripala srca naših mladinov, ko so dosegli na skupščini Ciril-Metodove družbe v Trstu, da se zopet ustanovi mesto potovalnega učitelja za Narodno stranko v Celju s — skromnimi dohodki 4.000 K na leto. V to kupo radosti je sedaj kanila prva kaplja žalosti — boj za to korito! Govori se, da bi se razni celjski liberalni „politiki“ nikakor ne branili, potegniti teh 4.000 K — „v narodno obrambo“; tudi Benjamin Kunej, ki je mož za vse, je pripravljen prevzeti to sinekuro — v prid milemu narodu. Imamo pa še celo vrsto liberalnih voditeljev, med njimi zlasti mlajših učiteljev, ki — žele delati za Narodno stranko pod pogojem, da jim Ciril-Metodova družba, ki je — nestrankarska organizacija (nekdaj bila! Op. ur.), da — 4.000 K na leto.

Boj za to korito se bije naprej, a zadnje dni je stopilo vprašanje glede potovalnega učitelja nekoliko v ozadje, ker je celo liberalno stranko preseñnil Stiblerjev sklep — zapustiti Celje. Stibler namreč kompetira za neko mesto na Dunaju in išče na vseh koncih protekcije za doseg tega mesta. Kaj pa žene tega moža iz Celja? Po Celju pripovedujejo njegovi liberalni tovariši, da so trije razlogi: skrb za lastno eksistenco, strah radi od njega ustanovljenih zadrug in skrb za bodočnost „Narodnega Lista“ in Narodne stranke. Gospod Stibler je uvidel, da nima celjska zveza pogojev za obstoj, da bo nekaj časa životarila, potem pa — končala svoje nezadržno življenje. Tajni sestanek zveze meseca oktobra 1911, celo leto trajajoče tožbe glede izplačevanja naloženega denarja, težave članice, ki ne morejo izplačevati vlog, bližajoči konec konkurza Glavne posojilnice in posledice za zvezo in njene članice so gospodu Stiblerju vzele vsako upanje, da se zveza ohrani še pri življenju. Celjske odvetniške pisarne vedo marsikaj glede liberalne posojilnice v Poljčanah, posojilnice v Šoštanj, liberalne posojilnice v Loki pri Zidanem mostu itd. Potrlo je Stiblerja postopanje Lastnega doma in posojilnice v Celju. Lastni dom iztirjuje neusmiljeno posojila, celo od liberalnih odvetnikov, vse se pa zateka k — „klerikalnim“ posojilnicam. Ta pojav je Stiblerju zelo neprijeten. Še bolj neprijeten pojav mu je, da išče stara liberalna posojilnica v Celju denarja — pri „klerikalnih“ posameznikih, kakor tudi denarnih zavodih. Stibler vidi, da nimajo zadrüge, katere je on spravljal v življenje, življenjske sile v sebi (na primer: vinarska zadruga, glavna mlekarina in narodna založba v Celju, kokošja zadruga na Ptujski gori, posojilnica v Breznem, Narapljih, Podčetrtku itd. itd.), strah ga je pred ljudstvom, zato — proč, proč iz Celja! Stibler se boji za usodo „Narodnega Lista“ in Nar. stranke. Saj je javna tajnost v Celju, da je letos par generalov Narodne stranke moralo prav globoko seči v žep, da so omogočili nadaljnje izhajanje „Narodnega Lista“, kateri nima niti toliko dohodkov, da bi se plačala tiskarna. Liberalni strahovi, katere je sam gojil, ženejo Stiblerja iz domovine. Uместno bo, da se o tem natanko razpravlja na skupščini Narodne stranke in dožene, kako se hoče urediti liberalna gospodarska organizacija, da ne bo trpel slovenski narod. Saj imajo liberalci polna usta narodnosti;

zadnji čas in v interesu slovenstva, zlasti v naših trgih in mestih, koje si prisvojajo liberalci, je, da se uredi liberalna podjetja, kakor tiskarna v Celju, zveza v Celju in cela vrsta liberalnih zadrug.

Če se bode o gospodarskem vprašanju sedaj na skupščini v Celju stvarno razpravljalo in položaj pojasnil, potem bode vse veselo in nihče ne bo žaloval, da — pusti Stibler zadružništvo, pri katerem je imel silno — nesrečno roko.

Kako postopajo c. k. politične oblasti?

Gornjeradgonski okraj, 2. okt.

Prejšnji slovenski okrajni zastopnik je leta 1911 pravilno izvolil pretežno slovenski okrajni šolski svet. Neslovenski, a kakor postavlje zahtevajo, tudi nepristranski politični uradniki v Ljutomeru, niso bili istega mnenja, kakor volilci. C. kr. okrajno glavarstvo je imelo svoje posebne misli in mnenja. Proti temu so bili potrebni recurzi na višja mesta, celo na naučno ministrstvo. Letos meseca avgusta dobi slovenska stranka v roke vsopred za plenarno sejo 19. avgusta. Določena je bila volitev novega okrajnega šolskega sveta. C. kr. politični uradniki so vedeli, da je zadeva v rekuru, a so dovolili vseeno novo volitev. Slovenska stranka je zato brzojavno ugovarjala na višja mesta. In glejte! Skazalo se je, da je c. kr. okrajno glavarstvo v Ljutomeru imelo že pred 14. avgustom obveščanje, da je ministrstvo potrdilo pravilno izvolitev leta 1911. C. kr. politična oblast pa ni niti na zahtevo poslala odloka ali vsaj celotnega prepisa, rešitve ministrstva, ampak neki izvleček, ki se je marsikom zdel zelo piškav. Izgovarjala se je, da je dotičen odlok poslan v Gradec. Ker c. kr. okrajno glavarstvo, kakor se zdi, noče objaviti celega odloka, se nam vzbujajim urtjuje prepričanje, da je njegova vsestranska pravicoljubnost in nepristranost zelo problematične vrednosti. Kaj neki vsebuje ta odlok c. kr. ministrstva?!

V svrhu povečanja vseh teh zanimivosti je pa c. kr. okrajno glavarstvo razpisalo sejo okrajnega šolskega sveta za dne 27. septembra 1912, a ni povabilo slovenskih udov, kojih izvolitev je bila že pred četrt letom potrjena od c. kr. naučnega ministrstva. Po posredovanju naših gospodov poslancev na višjih mestih je bila ta seja okrajnega šolskega sveta ukinjena. Od c. kr. okrajne oblasti je bilo poslano tozadevno brzojavno obvestilo s ljubeznjivim pristavkom: „bedauerlicherweise“ se seja ne vrši!

Kaj naj to pomeni? Kako naj označimo tako postopanje c. kr. politične oblasti? C. kr. okrajno glavarstvo ve, da je c. kr. naučno ministrstvo že pred četrt letom potrdilo izvolitev slovenskih šolskih svetovalcev, vendar jih ne povabi k seji. Da se to ni zgodilo pomotoma, je razvidno iz tega, ker ni bil povabljen nobeden dotičnih svetovalcev. Ali ni tako postopanje škandalozno in ali se s takim postopanjem ne uničuje zaupanje do c. kr. politične oblasti v Ljutomeru? In potem pa še oni popolnoma nepotrebni pristavek: „bedauerlicherweise“? C. kr. okrajno glavarstvo ve, da je naučno ministrstvo potrdilo izvolitev okrajnega šolskega sveta. Po pojmovanju vsakega priprostega človeka sledi iz tega že nujno, da je treba k pravilno sklicani seji povabiti vse izvoljene člane okrajnega šolskega sveta. C. kr. okrajno glavarstvo pa ne stori tega, ampak kar

je že tudi ves trd in si želel samo to: ko bi se mogel vsaj toliko obrniti, da bi ležal na trebuhu, ne pa na desni strani.

Nič ni pomagalo; Fefa je sedela trdno in na široko kakor koklja na gnezdu.

Gašper že ni čutil nobenega uda več. Solnce je bilo že zašlo in mrak se je jel vlegati na zemljo, ko so dospeli v jarek v bližino Krivčovega križa. Sova je ravno zaskovikala; Franc je ustavil voz in odvril, ker so bili že na ravnem.

Fefa se je stresla pri sovinem glasu, se na dolgo pokrivala in želela večni mir vsem dušam, ki se bodo nocoj prepeljavale po grmovju ob kolovozu.

Gašper je bil že trd kot štor, le zavest ga še ni bila zapustila.

Franc je pognal konje in šlo je naprej.

Zazvonilo je ravno v Št. Juriju „Ave Marijo“, konjar je popustil vajeti, snel klobuk in začel moliti. Bili so pri Krivčevem križu, zatopljeni v večerno molitev; pa zopet zaskovika sova.

Priročni konj fuks se je ustrašil in ker ga še nikdo ni držal za vajeti, je skočil iz globokega kolovoza na breg, pa hitro zopet krenil nazaj. Seveda pri tem povratku iz brega v globoki kolovoz se je celi voz močno stresel ig tudi Gašper je porabil to priliko, ter se obrnil z desne strani na trebuh.

Mreža, na kateri je sedela Fefa, se je pomaknila nižje; ubogi jajčarici pa, ki se je šopirila na mreži, je zmanjkalo ravnotežja in v kolobarju, z nogami preko glave, tako da je obelila kozla v zraku, je telebila na tla, na obraz. Dolgo se ni mogla pomoči za sapo, ker se je udarila preveč na trebuh. Še le ko jo je Franc dvignil in stresel, se je zdehnila, vstala in si oprhala obleko.

Pri vsem tem pa si je pozabila naravnati nos, ki se je vsled pada obrnil malo na stran in imela ga je zakrivljenega celo življenje.

Konjar Franc je zopet nategnul vajeti in hotel pognati; Fefa pa se je obregnula na njim:

„Čakaj, grdn, kaj pa imaš v vrečah?“

Skočila je k vozu začela razmetavati vreče in kmalu razkrila celo skrivnost. Pero se ustavlja, da bi zamogel popisati Fefin obraz, ki se jej je kremžil v vseh potezah pri pogledu na Gašperja.

Par gorkih je podrepnemu lovcu nãprej priletelo po neimenovanem delu telesa, katerega ni mogel pravčasno umakniti vsled otrpelosti. Nato pa so že začele padati po njem psovke in kletvice kot toča.

Franc se je smejal na vse kripnje, ubogi Gašper pa je stokal, ker se vsled mravljincev ni mogel skotaliti iz voza.

Fefa pa, ko se je do dobra nakričala, in jo je bolela že roka vsled udarcev, je oprtala koš in odšla po samih petah proti domu, da se je kar prah karkil za njo. Vendar še enkrat se je obrnila in pa zaupila:

„Fef te bodi, ti figa-mož; od sedaj se mi nimaš več prikazati k bajti!“

(Gašper je obležal ob cesti, si drgnil otrple ude in še odhajajočega Franca je pozabil zavezati v obljubo molččnosti.)

Še le okoli polnoči se je podal prav skesane-ga srca proti domu. Našel je pa kajšo zapahnjeno, ni se upal trkati, ampak zaril se je v škednju v slamo in trdno zaspal po tolikem trpinčenju. Spal je dolgo in sanjalo se mu je od mačkinjega pogleda in sovinega skovikanja. Predtrnil se je še le okoli 9. ure, zazdehal na dolgo in po dolgem trudu se je spomnil vseh večerajšnjih dogodkov. Prav od srca se je nasmehnil, ko je gledal v duhu Fefinovega v zraku obeljenega kozla; toda minul ga je smeh pri pogledu na vsó ropotijo, ki mu jo je zmetala užaljena boljša polovica iz bajte na dvorišče.

„Terentete“, je zdihoval, „Fefa pa je celo komedijo za resnico vzela.“

Še bolj pa se je prestrašil, ko je videl ženin razpraskan obraz in nos, ki je bil otekel in zakrivljen kot cepin. Niti iz gnezda na škednju ni upal zlesti, dokler ni izginila od doma Fefa.

Ko se je Gašper čutil varnega, jo je tudi on

kratkoma izpusti one člane, ki so Nemcem neljubi. In ko je pa potem vsled odločbe višjega mesta seja odpovedana, komentira c. kr. okrajno glavarstvo to samoobsebi umevno odpoved z „bedauerlicherweise.“ Mesto, da bi c. kr. oblast postopala pravilno, draži potem, ko dobi od pristojne višje oblasti primerno zavrnitev, vsega spoštovanja vredne državljanke z opazkami, kakor je: „bedauerlicherweise.“ Ali ni tako postopanje neodpustljivo izzivanje mirnega slovenskega prebivalstva?

Po vseh navedenih dogodkih in dejstvih je c. kr. okrajno glavarstvo v Ljutomeru pokazalo, da smatra za glavno nalogo svojega delovanja pristansko podpiranje nemštva in nemškutarstva ter žaljivo brskiranje slovenskega ljudstva, ki živi v ljutomerskem okraju v tako ogromni večini. Ni mu za to, da bi skrbelo za dobrobit vsega prebivalstva in s smotreno objektivnostjo manjšalo nasprotstva, ki že itak obstojajo med obema narodnima taborama. Nasprotno. Na neopravičljiv način se postavlja v službo nemškega tabora in z brezprimerno hlačnokrvnostjo spravlja narodne strasti do ekstreme. Vse te naše obtožbe niso izvite iz trte, ampak jih dvigamo na podlagi dogodkov in dejstev, ki so se zvršili v bližnji preteklosti. Opozarjamo na nje naše poslance in jih pozivamo, naj store vse potrebne korake, da bo poslovanje ljutomerskega c. kr. okrajnega glavarstva postalo tako, kot lahko zahteva ogromna večina slovenskega prebivalstva.

Naše prireditve.

Trbovlje.

Slomšekova slavnost, ki se je tukaj zadnje nedeljo priredila, je sijajno uspela. Na stotine zbranimu ljudstvu je opisal Slomšekovo življenje slavnostni govornik gospod dr. Medved iz Maribora in ga je pokazal kot vzornega vzgojitelja. Nihče tako ni ljubil mladine, kakor Slomšek. Za njo je pisal knjige, priproste, pa zlata vredne, iz katerih je zajemala mladina v nedeljskih šolah prekristnih nauk za poznejše življenje. Slomšek je bil poleg pravega ljudskega učitelja vzor-duhovnik in vzor-narodnjak, kar se zrcali v njegovem geslu: „Sveta vera boči vam luč, materni jezik boči nam ključ do zveličavne narodne omike.“

Po eno uro trajajočem govoru, ki je do solz ganil občinstvo, se je vršila šaloigra „Zapirajte vrata“, ki je povzročila mnogo smeha.

Lep je bil nastop sedmerih deklic, ki so skupno v črkah predstavljale ime „Slomšek“ ter deklamirale njemu v čast.

Pri prosti zabavi je bilo toliko gostov, da so morali mnogi oditi, ker niso dobili več prostora.

Pohvaliti moramo domača dekleta in gospodične, ki so pomagale pri prosti zabavi z različnim prodajanjem, kakor tudi gre hvala Orlom, ki so s tamburanjem slovenskih pesmi pod vodstvom gospoda Ličarja dobro zabavali občinstvo.

Rogatec.

Pri Slomškovi slavnosti dne 26. septembra se je zbralo v dekanijski cerkvi lepo število vernikov. Po opravljenih vigilijah je imel slavnostno pričgo prečastiti gospod nadžupnik Fr. Korošec, ki je proslavljal škofa Slomškega kot enega izmed najslavnejših lavantinskih škofov ter kot svetega škofa. Povdarjal je med mnogimi zaslugami posebno dve, da je Slomšek ravno pred 60 leti upeljal v našo škofijo goreče misijonarje sv. Vincencija Pavljanskega pri Sv. Jožefu nad Celjem, ki so z največjim vspehom premisijonarili vso Slovenijo ter da je po urreditvi

potegnil proti nemški strani k Metlikarjevemu Titu po nasvete.

Metlikarjev Tit je bil po poklicu konjederec, za silo pa tudi človeški in živinski pader.

Gašper je zaupal prijatelju celo skrivnost in mu obljubil Bog več kaj, samo naj mu svetuje, kako bi se spravil s Fefo.

Tit je prevdarjal dolgo, nato pa Gašperju nasvetoval to-le:

„Čuj, prijatelj, sedaj razsaja pri nas in pri nas pasja steklina; to ve gotovo tudi tvoja babura. Napravi se steklega, prileti na vso sapo domov, pa začni griziti les, loviti kure in kosati na vse strani. Fefa se bode tega vstrašila in prišla gotovo k meni; toda nič se ne boj, jaz bodem babnico že tako nadodlal, da se te bode bala skozi celo svoje življenje!“

Tudi Gašperju se je dopadel ta Salomonov nasvet in izvršil ga je še bolj divje, nego mu je svetoval Tit.

Jajčarica je res vsa prestrašena zbežala od doma in jo krenila h konjedercu.

„Češ, njen stari je stekel in hoče doma vse pogrizti.“

Učeni Tit se je napravil resnega in pa zagodrnjal:

„Ze lahko, kajti ravno sem čital v časnikih, da je sedaj silno veliko steklih ljudi na svetu. Pa, kedaj pa se je pojavila pri Gašperju steklina?“

„E, večeraj je še bil popolnoma dober, danes pa je prišel stekel od nekod.“

„Aha“, je kimal Tit, „kaj pa, ali je tudi že tebe ugriznil za nos?“

„O ne, ne“, se je izgovarjala Fefa, „večeraj mi je spodrsnilo, pa sem padla.“

„Tako, tako“, je ponavljal pader, „sam pojdem

škofijskih mej združil južnoštajerske Slovence v eni škofiji. Slomšek je sveto živel, o tem pričajo njegova izredna krotkost in velika ponižnost, njegova apostolska gorečnost ter posebna ljubezen do ljudstva, njegova res svetniška smrt, splošno mnenje ljudstva ter izjave visokostojecih vrstnikov. Leta 1924 bo 100 let preteklo, odkar je bil Slomšek posvečen v duhovnika. Daj Bog, da bi na takrat že smeli častiti na altarih kot blaženega! Prelepi govor je naredil res globok vtis na vse priučujoče. Potem je ob asistenci opravil prečastiti gospod dekan Fr. Salomon slovesno črno sv. mašo za Slomškega.

Pri slavnostni konferenci so častiti gospodje navajali zanimive spomine na Slomškega, ki se svoječasno priobčijo. Glede kanonizacije se je povdarjalo, da morajo odslej naši nabožni listi čestokrat pisati o Slomškovih čednostih in vzbuditi v ljudstvu zaupanje v Slomškovo priprošnjo. Duhovniki pa naj ob raznih prilikah pojasnujejo Slomškovo sveto življenje. Kar se tiče duhovniških / drobtinic „Slomšek“, se je izrekla želja, naj bi „Slovenski Gospodar“ po enkrat na mesec izdajal cerkveno prilogo „Slomšek“, kakoršno je svoječasno že izdajal. In tam bi se lahko priobčilo mnogo gradiva o Slomšku. Kult Slomšekov pa naj posebno pospešujejo naši nabožni listi. Končno so vsi častiti gospodje z velikim veseljem podpisali zahvalno spomenico ekselenci prevzvišenemu nadpastirju v zahvalo za neštete trude v blagor škofiji, v zahvalo za odreditev ganljive Slomškoveslovesnosti, za naklonjene mašne ustanove in prelepe evharistične pastirske liste in knjige ter so predložili ponižno prošnjo, da bi naš višji pastir blagovolil potrebno ukreniti za beatifikacijo škofa Slomškega.

Delavstvo in alkohol.

Lansko leto je izdal državni poslanec Schacherl drobno knjižico, ki jo je naslovil „Abstinenten-beichten“ (Izpovedi abstinentov). Knjižica je nastala na ta način, da je razposlal pisatelju vprašalne pole 91 abstinentom. Po poklicu se razvrste abstinenti tako-le: 6 železniških uslužbencev, 4 strojni pazniki in delavci, 13 kovinarjev, 14 uradnikov / bolniških blagajni, strankinih nastavljenecv, javnih in privatnih uradnikov, kolporterjev časopisov, 2 kurjača, 1 rudar, 1 delavec v solarni, 1 zidar, 2 slugi, 3 trg. uslužbenci, 4 čevljarji, 3 tiskarji, 1 monter, 7 krojačev, 1 zobni tehnik, 2 slikarja, 5 steklarjev, 1 delavec v papirnici, 1 kamgotiskar, 1 stražnik, 1 tesar, 1 tramvajski konduktor, 1 občinski delavec, 1 mlinar, 3 pomožni delavci; izmed žen in deklet so bile 3 zaposlene doma, 1 posestnica, 2 uradnici, 2 delavki in 1 zasebnica.

Zastopani so torej najraznovrstnejši poklici. S tem je tudi že ovržen oni izgovor, ki ga je pogosto srečavati med delavstvom, da poklic, na primer velika vročina pri delu, zahteva, da si gase žejo z alkoholnimi pijačami. Vsi ti izgovori so le pretveza, in resnica je, da se vsakdo lahko zdrži pijače, če le hoče. Starost vprašanih je bila od 17 in pol do 60. leta. Vprašalna pola je obsegala 31 vprašanj. Nekaj odgovorov na 5. vprašanje: „Zakaj sem postal abstinent?“, podajamo v naslednjem:

Strojni paznik, star 23 let, odgovarja: Uvidel sem, da le oni delavec lahko kaj stori bočisi v svojem poklicu, bočisi v človeški družbi, ki ne uživa nobenega alkohola.

Kovinar, star 20 let: Postal sem abstinent, da sem si zopet pridobil ugled med ljudmi, ki sem ga bil izgubil s svojim slabim življenjem. Prej sem živel tako, da sem hodil po različnih gostilnah in pa

k njemu pogledat in dal mu bodem zdravila, saj danes še ne bode prepozno. Toda to ti povem, Fefa: zdravila bodo le tedaj pokazala svojo moč, ako bode imel Gašper mir, če ga ne bodeš dražila in mu tudi skrbno postregla. Dobro pa vedi, da se ta bolezen rada ponovi, tedaj pa je še veliko hujša, nego je vprvič!“

Fefa je sveto obljubila izpolniti vse Titove nasvete in čakala vsa v skrbeh na paderjevem domu, dokler se ta ni vrnil. S solzami v očeh ga je potem vprašala:

„Kako je?“

„Dobro“, se je odrezal Tit, „Gašper sedaj spi v postelji in vse bode dobro, samo pazi, kakor sem ti naročil in ne šteti kurje juhe!“

Fefa je držala Titu dane obljube, pridno je davila kure in čez teden dni je bil Gašper že na nogah.

Želeč ohraniti spomin na spravo in steklino, se je mešetar navadil, da je včasih / kar na lepem zaklonsal kakor pes. Posebno tedaj je rad to klonisanje ponavljal, kadar je stara čebalca v njega in jo je tudi vselej ukrotil.

Odslej je bil mir pri Majdakovi kajši. A le Gašperja je Bog kaznoval za njegovo šalo s tem, da mu je klonsanje prišlo v navado tudi vprvič drugih ljudi. Ljudje pa mu odslej niso več rekali Gašper, ampak Majdakov klons in to ime, na katerega se je Gašper jezil na vse pretege, mu je ostalo do smrti.

Fefe sicer nikoli niso nabijale ljudske čuri po petah. Kakor so jej pri oklicu prerokovali / gospod župnik, vendar kot spomin na zakonsko življenje je tudi ona odnesla v grob: na koncu zakriviljen nos!

Tako sta klepala Majdakova kajzarja vsak s svojim pečatom do smrti: Fefa s krivim nosom, Gašper pa s klonsanjem!

žganjarnah in strastno pil. Prenesel sem mnogo in čeprav nisem bil popolnoma pijan, sem se pretepal in tudi sam izzival pretepe. Naposled se mi je stidilo tako življenje in sem postal abstinent.

Delavec v plavžu, star 60 let: Pri južini, po dvakrat na dan, sem spil vsakokrat po en vrček piva. Vedno me je mrazilo. Poskušal sem nato piva z mlekom. Po zimi gorko mleko, po leti mrzlo. Včasih sem še vedno pil vino pri popoldanski južini. Potem sem bral v časnikih članke o alkoholu. Vsakdanje zavzivanje vina se mi je potem pristudilo, zato sem vino popolnoma opustil in sem si kupoval raje meso. Kajtar sem pil, sem začutil po vseh udih utrujenost in postal sem tudi len.

Stavec, star 50 let: Hipen sklep nekaj tednov držati brez pijače, da poskusim, če gre tudi brez. In res gre, že devet let sem brez poželjenja po dobri kapljici.“

Monter, star 30 let: Postal sem abstinent prvič vsled zdravstvenih ozirov in drugič zato, ker hočem biti mož! Prišlo je tako: Zavarovalnica za življenje je poslala dne 16. oktobra 1909 k meni zdravnik dr. Sp. Preiskaval me je pol ure in potem dejal zelo resno: „Ali ste mož? Če ste, tedaj boste postali abstinent in ne pijete niti kapljice alkohola več, ker le potem se boste lahko zopet veselili svojega zdravja. Če pa niste tak mož (to je govoril s prezirljivim naglasom), da se bopolnoma zdržite alkohola, tedaj morate vsaj nekoliko manj piti.“ Od te ure dalje sem postal mož in nisem poskusil niti kapljice alkohola več in zdravniku dr. Sp. izrekam svojo najtopljejšo zahvalo.

Kovinar, star 36 let: Da si lahko kupujem časopise, knjige in da sploh lahko kaj storim za svojo izobrazbo.

Krojač, star 29 let: Hotel sem se prepričati, če lahko ali težko pogrešam alkohol. Postalo mi je prav lahko in vidim, da sem postal mnogo razumnejši, odkar ne pijem. Prej sem pil ob nedeljah in vsak pondeljek sem bil bolan ter sem bruhal. Zato sem postal abstinent.

Urednik, star 37 let: V prvi vrsti zato, ker sem spoznal, da bi moral biti vsak, ki dela v javnosti, abstinent, in drugič iz ozirov do lastne osebe in do svoje družine.

Krojač, star 19 let: Postal sem abstinent, ker sem uvidel, da je alkohol velika zapreka v delavskem boju.

Stražnik, star 26 let: Iz prepričanja, da alkohol v resnici ni nikakoršno krepčilo.

Čevljar, star 34 let: Alkohol sem pričel mrziti, ker je bil moj oče pijanec. Na potovanju sem videl grozne posledice alkohola. Kar sem videl po različnih krajih, na Dunaju in po delavnicah, tega ne morem opisati, ali v meni je dozorel sklep: le proč, proč od alkohola! Čeprav sem le ob nedeljah pil nekaj kozarcev piva, sem vendar-le uvidel, da le popolen abstinent živi pravo, človeku primerno življenje. Uradnik v bolniški blagajni, star 33 let: Postal sem popolen abstinent zato, ker so me označili, čeprav sem zmerno pil, ob priliki boleznih po časopisih kot žrtev alkohola.

Steklar, star 26 let: Postal sem abstinent le vsled velikega prigovarjanja svojih tovarišev, največ pa tudi zaradi tega, da sem si očeval zdravje, da nisem po nepotrebem trosil denarja in zamujal dela.

Delavka, stara 42 let: Ker sem se prepričala, da se brez alkohola prijetneje živi in ker sem od alkoholičarja mnogo pretrpela.

Stavec, star 39 let: Zgled tovariša me je pripravil do tega, da nisem več posečal gostilen, kjer sem poprej skoraj prebil ves prosti čas, med tem ko je tovariš abstinent imel mnogo umetniškega užitka v gledališču, na koncertih itd.

Krojač in delovodja, star 35 let: Postal sem abstinent, ker sem vse zle posledice alkohola, o katerih sem slišal pri predavanjih, občutil sam na sebi. Osramotil me je, da sem se osramotil, če sem le malo pil in da je moja volja slabela, posebno kadar sem imel „mačka.“

Uradnik, star 42 let: Iz prepričanja, da je abstinenčno gibanje tako za-me, kakor za vse človeštvo neizmernega pomena.

Iz teh odgovorov se vsakdo lahko prepriča, da je za mislečega človeka abstinenca / naravnost dolžnost. Spoznanje, da je alkohol škodljiv človeštvu, potomstvu in osvobojevalnemu delu tlačenih, torej zgolj visoki npravstveni nagibi, so privedli že lepo število delavstva v organizacijo abstinentov. In to je pravi ideal: abstinent biti ne le na ljubo lastni osebi in lastnemu zadovoljstvu, temveč zaradi socialne zavesti!

SPORT

Četudi je šport raznolik, vendar zasleduje dva smotra, pospeševati zdravje in zadržati varnost, ki je čestokrat spojena s športom, da se nahladiš vsled vremenskih sprememb. Kdor noče ob takih prilikah izpostaviti svoje zdravje, naj se ravna po pravilih zkušenega veščaka, ki je rekel, da nosi ob vsaki taki priliki v žepu škatljico pristnih Faysovih sodenskih mineralnih pastil. In obvarovan je vseh posledic nadežnega in nevarnega prehlajenja. Ta škatljica stane le 1 K 25 vin. in se dobi v vsaki lekarni in drožeriji.

Vojska na Balkanu?

avdijenci pri cesarju, kateremu je poročal o svojem razgovoru z grškim kraljem.

Rumunija

je edina balkanska država, ki dozda še ni mobilizirala. Po zahtevi zunanjega ministra zasleduje Rumunija na Balkanu iste težnje kot Avstrija in se bo po njej ravnala.

Pričetek vojske.

Listi vedo poročati o majih praskah na meji. Poročila se pa ne dajo kontrolirati. Do pravega pričetka vojske pa najbrže še ne bo prišlo takoj. Diplomatični krogi menijo, da je potrebno počakati še na sklepe raznih balkanskih parlamentov, ker je gotovo, da bo prišlo še le potem do odločilnih korakov združenih držav pri turški vladi. Zastopniki velesil vplivajo neprestano pomirjevalno.

Srbski guslarji v pesmih navdušujejo za vojsko.

Takoj, ko so v Srbiji proglasili splošno mobilizacijo, je vzel 60letni guslar Gustav Demeter Stefanovič svoje gosli, ki mu jih je podaril še kralj Milan, in odpotoval v deželo, da po vseh krajih navduši srbsko prebivalstvo s svojo narodno pesmijo za vojsko.

Ker je tedaj skoro gotovo, da bodo napovedale Bolgarija, Srbija, Črnagora in Grška Turčiji vojsko, bo zanimalo, če navedemo nekaj podatkov o vojnih močeh omenjenih balkanskih držav in pa državic.

Bolgarija.

Bolgarska vlada je pod vlado sedanjega kralja Ferdinanda v razvoju zelo napredovala in jo je prištevati najboljšim na Balkanu. Upeljana je splošna vojaška odgovornost. V mirovnem času šteje Bolgarija 3500 častnikov, 50.000 pešcev, 9500 konjenikov in pa 550 topov. V vojnem času pa lahko spravi na bojišče 332.000 pešcev, 6000 konjenikov in 720 topov. In bolgarski častniki se zamorejo glede strokovne in splošne izobrazbe kosati s častniki najboljših drugih evropskih armad. Tudi je bolgarsko vojaško moštvo tako izvrstno izvežbano, da zavzema tudi v tem oziru Bolgarija prvo mesto na Balkanu. Mobilizacijo zelo pospešujejo teritorialne dislokacije, obilna komunikacijska sredstva, kot železnice, ceste itd. Prebivalcev šteje Bolgarija okrog 4.000.000, ki so po ogromni večini Slovani, in sicer je 80% Slovanov, ostali so pa Turki, Grki, Tatarji, Armenci in Rumunci. Glavno mesto je Sofija s 120.000 prebivalci. Glede veroizpovedanja so Bolgari po večini iztočne ali pravoslavne, znatno manjši del pa je katoliške vere.

Bolgarija se sme imenovati po pravici dežela narodnih prehodov. Že leta 680 p. Kr. so si ustanovili Bolgari lastno državo. Njihovi deželni poglavarji so se zvali carji. Leta 864 so sprejeli krščanstvo. Staro glavno mesto Bolgarske je staroslavno Trnovo, kjer se je vršilo tudi venčanje vseh bolgarskih carov. V sled nesrečne vojske na Kosovem polju leta 1393, kjer so se združeni s Srbi bojevali proti sultanu Bajazidu so zgubili svojo samostojnost in prišli pod turški jarem. Nesrečni razkol med Carigradom in Rimom v XI. stoletju je povzročil odpad Bolgarov od rimsko-katoliške cerkve. Od leta 1054 naprej sta se rimska in orientalska cerkev že razvijali vsaka za se, med Rimom in Carigradom je bila pretrgana vsaka vez. Nad 500 let so zdihovali Bolgari pod turškim jarmom, dokler jim ni leta 1878 vsled berlinskega kongresa zopet zasijalo solnce zlate svobode. Omenjenega leta je dobila Bolgarija samoupravo pod lastnim knezom; porti je bila le tributna. Od tega časa naprej je Bolgarija v vsakem oziru zelo napredovala. Trgovina se je povzdignila in tudi srednje in ljudsko šolstvo je prav dobro urejeno. Bolgarija ima tudi lastno univerzo v Sofiji. Sedanjji vladar je proglasil ob aneksijski krizi l. 1909 Bolgarijo za samostojno kraljestvo; venčan je bil v staroslavni Trnovi kot prvi samostojni bolgarski car.

Srbija.

Srbija meri 48.303 kvadratnih kilometrov in šteje 2.900.000 prebivalcev; od teh je 94% Srbov, ostali so Rumunci, židje, cigani in drugih narodnosti. Po veroizpovedanju so večinoma pravoslavni razkolkniki. Katoličanov je le nekaj nad pol odstotka. Srbija je izključno agrarna dežela; industrija ne pride v poštev. Posebno je razvita živinoreja, odtod ogromni izvoz klavne in plemenske živine. Iz Srbije izvažajo tudi veliko svinj, mnogo lepega žita, sadja, perutnine, kož in lesa. Rudarstvo je v razvoju; dežela hrani veliko prirodnih zakladov, kakor: premoga, bakra, svinca, srebra in zlata. Srbska domača industrija obstoji v izdelovanju preprog, ščipk, predmetov iz jekla in bakra in je na glasu.

Srbija ima zaseboj slavno zgodovino, katera sega nazaj v VII. stoletje po Kristusu. Višek slave je dosegla Srbija pod vladarjem Stefanom Dušanom, kateri je priboril Srbiji Albanijo, Macedonijo, Tesalijo in Epir. Leta 1346 je bil kronan za carja vseh Srbov in nekaj let pozneje je ustanovil samostojni srbski patrijarhat, kateri je bil od pričetka razkola do takrat podrejen bizantinskemu patrijarhatu. Toda ta slava ni dolgo trajala. Mohamedanci so vedno bolj pritiskali proti severu in zapadu in končno se prisilili Srbe in Bolgare do odločilne vojske na Kosovem polju leta 1389, kjer je poslednji srbski kralj

Ultimatum.

Dunajska „Neue Freie Presse“ od dne 3. t. m. prinaša brzopjavko svojega beogradskega dopisnika, ki pravi, da so večeraj opoldne izročile združene balkanske države turški vladi kolektivni memorandum, v katerem zahtevajo avtonomijo za Staro Srbijo, za Macedonijo, Albanijo in Kreto v teku treh dni. Po preteku teh tri dni se bo zahteva ponovila in po zopetnem preteku treh dni bodo balkanske države nastopile z oroženo silo, da dovedejo svojo zahtevo do izpeljave.

Današnji listi dementirajo to vest dunajskega lista in pravijo, da v sedanjem stanju mobilizacije ni primeren čas za ultimatum.

Kaj hočejo?

Kaj hočejo pravzaprav balkanske države? Avtonomijo Stare Srbije, Macedonije, Albanije in Krete. Balkanske države so prepričane, da je prišel sedaj ugodni čas za rešitev zatiranih rojakov izpod turške jarma, zato zahtevajo od velesil, naj dosežejo od Turčije avtonomije omenjenih pokrajin, drugače si jo hočejo izbojevati z mečem v roki. Turčija je imela že mnogo skušenj z takimi imenovanim: „avtonomiziranjem“ posameznih delov svoje države, ki je bilo vedno istovetno z odpadkom in je sedaj izključeno, da bi se uklonila zahtevi balkanskih držav!

Kaj prorokuje balkanskim državam Kiderlen-Wächter.

Berolinski listi objavljajo izjavo nemškega državnega tajnika pl. Kiderlen-Wächterja, ki mek drugim naglašaja:

Položaj na Balkanu je z vojaškega stališča tako napet, da se lahko vsako uro prične vojska. Edini resen sovražnik Turčije je Bolgarija, katere vlada in ljudstvo je miroljubno. Nemirni so le Macedonci. Vse balkanske države izjavljajo, da zahtevajo le preosnove v Macedoniji. Če se pa ta dežela razdeli, bi se sedanji zavezniški sprli. Izključeno je, da žele velevlasti izpremembe sedanjega posestnega stanja na Balkanu. Gotovost, da se v najugodnejšem slučaju izvaja le čast, ne pridobi se pa nova zemlja, mora v zadnjem trenutku pomirjevalno vplivati na balkanske države. Rusija, Francija, Avstrija in Angleška so za neizpremenjeno posestno stanje zavzete. Ne ve se, zakaj se v teh razmerah hočejo sedaj balkanske države vojskovati, ker bi vojska povzročila takojšen mir Italije s Turčijo, kar bi pa moč Turčije zdatno ojačilo. Izključeno je, da se v vojsko vmešava kaka velevlast. Sodimo, da bo vsaka lokalizirana. Nemčija nima povoda, da se vznemirja.

Koliko stane mobilizacija?

Mobilizacija sama zelo veliko stane. Vojsake morajo preživljati in plačevati. Če se vse računa: preživljenje vojakov in konj, gače, plače, doklade, poraba streliva in vporaba orožja, velja vsak vojak na dan 10 K, kar znese za Bolgarijo vsak dan, ko je mobilizacija izpeljala, 2.300.000 K, za Srbijo pa 1.800.000 K. Zelo veliko pa stane tudi prevoz po železnicah. Stroški se v prvi vrsti pokrijejo iz denarnih sredstev v državnih blagajnah. Bolgarija in Srbija imata pripravljene vojne zaklade, koliko, seveda ni znano. Se težje se pa more soditi, koliko stane Turčijo ta mobilizacija, ker so vsled italijansko-turške vojske turške finance zelo izčrpane in v največjem neredu.

Razna poročila.

Iz Balkana kar deži najrazličnejših poročil, ki si mnogokrat kar bistveno nasprotujejo. Tudi oficijozni in nepoficijozni glasov evropskih velesil k dogodkom na Balkanu, je vse polno v časopisju. Dovedlo bi nas predaieč, če bi se spuščali v podrobnosti. Položaj je sedaj ta: Novega se v zadnjih dveh dneh ni zgodilo nič posebnega. Balkanske države pridno mobilizirajo, vsi rezervisti so poklicani pod orožje in od vseh strani hito Bolgari, Srbi, Črnogorci in Grki v svojo domovino, da nastopijo vojaško službo. Vse življenje na Balkanu se vrši v znamenju priprav za vojsko. Promet in trgovina počivata, po uradih se dela le najpotrebnejše in vsa javnost dela samo za vojsko. Navdušenje za vojsko med posameznimi državami nič ne pojenjuje, ampak še narašča. Tudi Turki se pridno pripravljajo in hladnokrvno zro v prihodnost. Velevlasti se pa trudijo, da bi vojsko lokalizirale na Balkan in skušajo vplivati pomirjevalno.

Avstrija in Sandžak.

„Stampa“ piše, da Avstrija nikakor ne bo pristala, da bi Srbija razširila svoje ozemlje čez Novi bazar in Sandžak. Možno je, da zasede že v par dneh avstrijsko vojaštvo Sandžak.

Fiasko diplomacije.

Brez ovinkov se priznava, da pomenja sedanjji položaj na Balkanu za diplomacijo velik fiasko. Desetletja se že trudi diplomacija, da bi uredila razmere na Balkanu, a sedaj, ko so nastopile balkanske države nekoliko odločnejše, so velesile popolnoma nepripravljene. Razni vladni listi se rajdi tega še hučujejo nad balkanskimi državami, češ, sedaj ne odločajo o usodi Balkana in o vprašanju svetovnega miru več velevlasti, temveč majhne balkanske države.

Grof Berchtold

je imel dne 2. t. m. daljšo konferenco z grškim kraljem, ki se je mudil na Dunaju in je bil večeraj v

Lazar izgubil prestol in življenje. Odslej naprej so zdihovali Srbi pod turškim jarmom skozi celih 500 let do leta 1878, ko so postali zopet samostojni. Vsled vednih domačih preprirov in homatij je Srbija mnogo trpela. V svoji lahkomišelnosti jo je kralj Milan leta 1885 zapletel še v vojno z Bolgarijo in so bili Srbi tepeni pri Pirotu in Slivnici, toda niso zgubili nobenega ozemlja. Slaba finančna uprava, neprestani strankarski boji, prepire v vladarski ročlini so priveli Srbijo do usodepolnega 11. junija leta 1903, ko so zarotniški častniki umorili kralja Milana in kraljico Drago. Štiri dni za tem je proglasila narodna skupščina Petra Karageorgeviča za kralja. Pod sedanjo vlado Srbija krepko napreduje. Vojna moč Srbije znaša približno 300.000 vojakov, črna vojska pa pri tem še ni vsjeta. Srbska armada se nahaja v reorganizaciji in glede svoje kakovosti še daleko ne dosega bolgarske armade.

Grška.

Grška tvori najjužnejši del balkanskega polotoka, in meri 65.000 kvadr. kilometrov s 3.000.000 prebivalci, ki so po večini Novi Grki, to je, potomci staroslavni Grkov. Razen teh se žive na Grškem pol milijona Albancev, nekaj tisoč Rumuncev, Italijanov in drugih. Po veroizpovedanju pripadajo po večini k grško-pravoslavni cerkvi; tudi katoliška cerkev se močno razvija in šteje tri nadškofije in pet škofij. Grška ima dobro razvito pomorsko trgovino. Brezdvombno ima Grška razun Italije najslavnejšo preteklost in zgodovino za seboj. Grško zgodovino delimo v tri dele, v staro zgodovino, ki se je pričela že z mikeno-arhejsko perijodo nekako leta 1500 pred Kristusom in je dosegla v bojih s Perzijanci vrhunec slave. V tej dobi je bila tudi grška vojna mornarica tako visoko razvita, da je premagala vojno brodovje ošabnega perzijskega kralja pri otoku Salamis, na kopnem pa opetovano pri Maratonu in Platejah. Ne samo na bojiščih, ampak tudi na kulturnem polju so se dvignili Grki v tej slavni dobi na tako visoko kulturno stališče, da jih občuduje že ves kulturni svet.

S preseljevanjem narodov v VI. in VII. stoletju po Kristusu se pa pričena srednja doba grške zgodovine, ki sega do leta 1503 po Kristusu, ko so izgubili Grki samostojnost in so prišli pod turški jarem, v katerem so zdihovali celih 300 let. V dobo od leta 1818 do leta 1830 pa padejo krvave vstaje in vojske zoper Turke. V teh junaških bojih za domovino in svobodo so se pokazali Grki kot pravi potomci svojih staroslavni prednikov. V nagodbenem zapisniku v Londonu leta 1829 je priznala Turčija Grško kot samostojno državo pod turško vrhovno oblastjo. Leto pozneje je pa postala Grška popolnoma samostojna. Po večkratnih bojih si je pridobila Grška sedanjjo obliko in velikost, ko je morala odtrgati v krvavih bojih Turčiji kos za kosom. V grško-turški vojski leta 1897 so pa bili Grki od Turkov popolnoma poraženi in so morali odstopiti Turčiji nekaj ozemlja.

Izid grško-turške vojske leta 1897 je bil za Grke zelo poniževalen. Pokazalo se je, da grško vojaštvo ne preveva več tisti junaški duh, kakor njihove prednike, ki so se hrabro in čisto uspešno borili s premočnimi nasprotniki. Dve leti po sklenjenem miru med Grško in Turčijo leta 1909 je nastalo med grškimi častniki in podčastniki močno gibanje in deloma upor proti vladajoči dinastiji, vsled tega je občna sodba o kakovosti grškega vojaštva precej neugodna. Novodobni Grk je podedoval le zelo malo onega velikega duha prednikov, ki so se tako junaško borili za svobodo in domovino skozi stoletja proti Turčinu. Grška armada se smatra v štadiju reorganizacije, ki se je še le pričela januarja lanskega leta pod angleškim generalom Endonom. Upeljana je čvletna preženčna služba.

Na bojno polje zamore postaviti Grška 150.000 mož, katerim se še pridruži 80.000 domobrancev. A ker pa znaša stanje grške armade v mirnem času le 25.000 mož, se da operativno stanje grške armade do 200.000 mož le težko doseči. Tudi glede kakovosti ni posebno na glasu, ker manjka enotno oboroženje. Grška infanterija je sicer moderno oborožena, toda artilerija je pa v preosnovi. Kot ofenzivna se še grška armada dolgo ne bo mogla smatrati in bi v slučaju izbruha vojske na Balkanu le prišla v poštev, če bi se opirala na kakega močnejšega zaveznika.

Črnagora.

Črnagora meri 9080 kvadratnih kilometrov ter šteje nekaj nad 300.000 prebivalcev, ki so po svoji pretežni večini Slovani. Po veroizpovedanju je 88% pravoslavni kristjanov, ostali so pa katoličani in mohamedanci. Črnogorsko jugoslovansko pleme se odlikuje po svoji vstrajnosti in junaštvu. Četudi mala deželica, ima vendar Črnagora slavno zgodovino. Zgodovina Črnogore je nepretrgana vrsta bojev s Turki. Turki so od XVI. stoletja naprej hučo pritiskali na Črnogoro. V ljutih bojih v dobi od l. 1697 do 1735 je slavni črnogorski knez Danilo Petrovič Njegoš popolnoma porinil Turke iz dežele. V avstr.-ruski vojski Turkom leta 1788-92 se je bojevala Črnagora uspešno proti ogromni premoči Turkov. Vse turške armade je uničila hrabrost Črnogorcev. Ker je dežela zelo gorata, visoke gore, vmes pa oz-

ke dolinice, je kot naravna trdnjava ostala nepremagljiva. V krimski vojski je uničila 20.000 mož broječa črnogorska četa vso turško armado, broječa — 60.000 mož. V herolinski pogodbi leta 1878 je dobila Črnagora tudi nekaj pomorskega obrežja z luko Bar.

V Črnigori je upeljana splošna vojna obveznost; v slučaju vojske mora vsak moški med 16 in 60 let pod orožje. Črnogorec je takorekoč že rojen vojak in izvršten strelec. Vojna moč Črnogore znaša v vojnem času 4 divizije, 11 brigad, 56 bataljonov, skupno 50—56.000 mož izvršnega vojaškega materiala.

Politični pregled.

Računski sklep za leto 1911.

Računski sklep za leto 1911 je sedaj končan, ter izkazuje nasproti proračunu prebitok 60.000.000 kron, ki izvira iz višjih dohodkov indirektnih davkov in iz donodkov tobačne režije.

Avstrijska delegacija.

Delegacije pridno zborujejo. V seji vojnega odseka avstrijske delegacije dne 1. t. m. je opozarjal poročevalec grof Clam-Martinić na resni položaj ter izrazil željo, da se ohrani mir. Vojni minister je proslavljal našo armado ter naglašal, da je avstrijski častniški zbor prava zakladnica zavesti o dolžnostih in časti, avstrijsko moštvo pa nedosegljivo v prenašanju težav vojaškega življenja in v vstrajnosti. Z zahvalo odsekovim članom in vladi za sodelovanje je nato odsekov načelnik dr. Šusteršič zaključil sejo.

Dne 2. t. m. je obravnaval odsek za zunanje zadeve proračun ministrstva zunanjih zadev. Poročilo poročevalca markiza Baguiehoma je bilo po kratki debati sprejeto.

Finančni odsek avstrijskih delegacij pod predstvom Korytowsky-a je imel dne 3. t. m. sejo, v kateri so bili odobreni sklepi državnih računov.

Bosanski odsek avstrijske delegacije je po razpravljali o gradbi bosanskih železnic. Delegat Kramar je utemeljeval upravičeno zahtevo Bosne, da se urede nevezdržljive državno-pravne razmere v Bosni in Hercegovini.

Nemci med sabo.

Razni poslanci nemškega Nationalverbanda, ki ne pripadajo nobeni drugi zvezi, so izdelali načrt za novo podorganizacijo v okvirju Nationalverbanda. Nova zveza v nemškem Nationalverbandu se imenuje Mladonemška zveza. Za predsednika te nove skupine je bil provizorično izvoljen poslanec dr. Erler. Zveza ima sedaj 10 članov. V kratkem bode imela ta zveza več shodov, tudi na Dunaju.

Člani nekdanje nemške napredne stranke so izjavili, da ne bodo pristopili zvezi. Tudi poslanec Dobernig je poslal neko pismo, v katerem piše, da ne vstopi v to novo zvezo. Istotako ni pristopil noben poslanec iz sudetskih dežel v to Mladonemško zvezo.

Raznoterosti.

Iz sodne službe. Premeščen je gospod Ivan Lóske, c. kr. pis. oficijal, iz Šmarja pri Jelšah k okrož. sodišču v Celju.

Iz polit. službe. Konceptina praktikanta dr. Rudolf Urbanek v Feldbachu in Viktor Kastner-Pöhr v Ljutomeru sta imenovana namestniškimi koncipistom.

Iz justične službe. Kancelist Anton Boschitschko (Božičko!) v Slovénki Bistrici je imenovan sodnijskim oficijalom.

Kardinal van Rossum se je vrnil v Rim. Danes bo sprejel od papeža v avdienci. Poročal mu bo o evharističnem kongresu.

Mladinske organizacije opozarjamo, da skrbijo za obilno udeležbo na občnem zboru Slovenske kršč. soc. zveze v Mariboru. Govori na njem začetnik našega krščansko-socialnega izobraževalnega dela, dr. K r e k. Popoldne pri Slomškovih slavnosti pa znameniti slovenski govornik dr. M e d v e d. Štajerska slovenska mladina, poagitaraj nekoliko, da v Mariboru naš bo kot listja in trave!

Südmarka dela. Südmarka je naselila v zadnjem času na Južnem Štajerskem in Kranjskem sledeče družine: kmeta iz Cirknice v St. Ilju v Slov. goricah z dvema otrokoma; kmeta iz Srednje Štajerske v Cirknici pri St. Ilju, z štirimi otroki; kmeta iz Badena v šentiljski okolici, s petimi otroci; kmeta iz Severne Moravske v Kamnici pri Mariboru; vrtnarja iz Gradca v Velenju, s tremi otroci; brivca v Studencih pri Mariboru; dva obrtnika na Pragerskem (kleparja in brivca) in sodarja v Mailerleju na Kočevskem. Te družine štejejo 43 glav. Iz tega vidimo, kako sistematično deluje nemško bojno društvo, da bi nas potujčilo; zato pa z vsemi močmi podpirajmo „Slovensko Stražo.“

Liberalni lopovi. Ker se slovenski deželni poslanci nečejo med seboj pripraviti, začeli so ta posel opravljati liberalci v svojih listih. Kregajo se za občinski mesto v Gradcu, znamenje, da liberalcem pred vsem to mesto ne da spati. Najneumnejša je pri tej gonji seveda zopet nadstrankarska „Sloga“. Svojim bralcem razlaga v zadnji številki, da bo gospod Brenčič deželni odbornik — čeprav gospod Brenčič niti deželni poslanec ni. Zajedno je „Sloga“ pa tudi najbolj surova in se ne more premagati, da bi na najpodlejši način ne opsovala — soproge g. poslanca Brenčiča. Fej!

Mladi na delu. Na zborovanju liberalnega akademičnega društva „Prosveta“ v Mariboru se je konstatiralo, da je društvo pošiljalo na mejo nad 200 časopisov. Novi odbor je sestavljen: phil. Josip Vučga, iur. Avg. Reisman, vet. M. Rojko, iur. J. Ortan, ur. J. Kavčič, exp. J. Novak, iur. Al. Gomzi, iur. F. Dobravec, iur. J. Voltič.

Samo v sv. pismu je resnica. O poslednjih trenutkih pesnika Strindberga se tole pripoveduje: V ponedeljek, dne 13. maja, ob 9. uri zvečer, je bil pesnik poslednjikrat pri polni zavesti. Poklical je hčer in se od nje poslovil, objemaje jo. Potem je pa stegnil roko po sv. pismo, ki je ves čas, kar je bil bolan, ležalo poleg njega, pritisnil ga na prsi in pa glasno rekel: „Z menoj je pri kraju. Bilanca je sestavljena in (kazoč na sv. pismo) samo ta-le knjiga je resnična!“ To so bile zadnje besede Strindbergove. Potem se je še nasmehnil, dokler je bil pri zavesti in kazal s kretnjami, naj mu polože po smrti sv. pismo na prsi. Zadnjih 10 ur ni sploh nikogar poznal. Končno je prišla smrt-osvoboditeljica in na obličje trpina je legel vznesen izraz miru.

Vreme. Upi, da se bo vreme vsaj sedaj zboljšalo, so zopet splavali po vodi. Dva solnčna dneva — in zopet dežuje dalje, kakor poprej cele tedne.

Posnemanja vredno. Pri zlati sveti maši velečastitega gospoda župnika Jožefa Kuneja na Zgor. Ponikvi se je nabralo za „Slovensko Stražo“ kot Slomškov dar 100 kron. Gospod jubilan! je daroval sam 70 K. Blagemu gospodu jubilanu in drugim darovateljem najtoplejša zahvala!

Zanimivo je v današnji številki naznanilo o srečkah Samuela Heckscher sen. v Hamburgu. Ta banka je vsled svoje solidnosti pri izplačevanju obitkov na dobrem glasu. Tozadevna pojasnila na in-seratni strani.

Za „Slovensko Stražo“ nam je poslal gospod Klenovšek v Ptuj lepo število obrabljenih poštinih znamk. Hvala lepa!

Slovaško vprašanje in mažarski tisk. S slovaškim vprašanjem se bavi znani mažarski list „Vilag“, ki tudi pravično poroča o čeških težnjah. „Vilag“ je prinesel nedavno tega pogovor s slovaškim prvakom, ki je izjavil, da zanimata v dandanasnji krizi Slovake samo dva vprašanja in sicer: (šolsko vprašanje in pa vprašanje splošne volilne pravice. Ko mu je šolsko bedo pri Slovakah dovolj pojasnil, je pristavil: „Neznansih teh razmer ne bomo več trpeli. To ni narodno, marveč kulturno vprašanje. In pomagati si hočemo na ta način, da bomo odsihmal v večji meri pošiljali svojo mladino v češke učilnice. Domenili smo se s svojimi češkimi brati, da bodo še pri svojih čeških šolah napravili paralele, kamor bodo hodili naši otroci. Tako bomo demonstrativno odgovorili na preziranje naših narodnih in kulturnih teženj. Ali za tem demonstrativnim odgovorom naredimo tudi klicaj. Pokazati hočemo Evropi, da smo mi dobri domoljubi, da niso naše težnje noperjne proti ogrski državi, niti proti Mažarom, ampak edino-le proti klikli, ki na Ogrskem gospoduje in katera bi rada obdržala krmilo v rokah, samo z zatiranjem nemažarskih narodov. In baš radi tega smo se dogovorili s Čehi tudi za to, da se bodo slovaški otroci v čeških paralelkah učili tudi mažarskega jezika, mažarske literature in ogrske povestnice. S tem bomo dokazali, da mažarska vlada sama podi našo mladino v češke šole. Kar se tiče našega ravnanja z ozirom na sedanjo vlado, lahko rečemo, da naš je tudi ta njen sistem okanil. Khuen nas je že namreč poklical, da bi pokazali svoje želje, tožbe in krivice. In smo jih. S svojo znano taktiko se nam je potem Khuen vedno umikal ter odkladal in odkladal saniranje naših krivic, dokler ni padel. Zdaj čakamo vladne volilne predloge in potem povemo definitivno vladi naše stališče. S sladkimi obljubami nas ne bodo več motili, mi hočemo pozitivna dejanja. O ljub imamo več kot dovolj, zdaj bi radi videli njih uresničenje.“ — „Budapesti Hirlap“ se jako jezi na češko-slovaško posvetovanje v Luhačevicah, zlasti pa proti spojitvi češkega kapitala s slovaškim ter na devizo: „Slovaška mladina v češke šole.“ Mažari se boje, da se bo v severni Ogrski vzbudil panslavizem. Zatoorej pišejo mažarski listi o slovaškem gibanju med drugim tudi to-le: „Ali s pozornostjo opazujemo to organizacijo, to navdušenje in to tvorno silo, s katero se ponašajo zadnji čas slovaški hujskači, moramo priznati, da panslavizem ni le na ste-no slikan strah, ampak resnično velika nevarnost!“

Štajersko.

Mariborske novice.

Cesarjev god se je v Mariboru danes prav slovesno slavil. V vseh cerkvah so bile jutraj svete maše za šolsko mladino raznih zavodov. Ob 9. uri pa so v stolnici služili prevzvišeni g. knezoškof ob obilni asistenci pontifikalno sv. mašo z zahvalnico Te Deum. Ob koncu se je po celi cerkvi pela veličastna cesarska himna. Sv. maše so se udeležili verniki v zelo obilnem številu, cerkev je bila nenavadno polna. Navzoči so bili zastopniki raznih cesarskih in drugih uradov, zastopniki vojaštva, veteranci z godbo, ravnatelj srednjih šol in katoliška društva.

Ubegli kaznjeneц prijet. Dne 3. t. m. proti 11. uri predpoldne je zagledal neki paznik tukajšnje moške kaznilnice na stolnem trgu nekega Jožefa Teršoveca iz Maribora, kateri je pred nekaj dnevi pobegnil iz tukajšnje kaznilnice, v kateri bi moral pre-

sedeti osemnajstmesečno kazen. Ker se je aretaciji zoperstavljaj, so ga vklenili in očitali jetnišnici. Pri begu iz kaznilnice je vkradel nekemu učitelju v kaznilnici obleko in več predmetov, katere je pa takoj prodal neznanim osebam.

Patrijotični Miheljini. V Studencih pri Mariboru stojite dve nemški šoli, sezidani s pomočjo šulferajnskih grošev. Danes, na god našega presvitlega cesarja, ni bilo videti na omenjenih hišah nobene cesarske zastave. In taki ljudje naj vzgajajo našo mladino?! Pika.

„Slovenska Straža“ ima v ponedeljek, dne 7. oktobra svoj običajni družinski večer pri gospod J. Kirbišu.

Srečke „Slovenske Straže“ se dobijo v trgovini tiskarne sv. Cirila. Slovenci, kupujte jih pridno!

Požar v Krčevini pri Mariboru. Dne 3. t. m. ob 3/3. uri zjutraj je nastal v paromlinu trgovca Marka v Krčevini ogenj. Zgorel je mlin in prizidano skladišče ter 10 vagonov žita in moke. Razven dveh motorjev so uničeni tudi vsi drugi stroji. Vzrok požara je neznan. Škoda znaša nad 50.000 K, katera je pa z zavarovalnino večinoma pokrita.

Nagla smrt vsled preobilo zavžitega šnopsa. V ponedeljek, dne 30. septembra, je več fantov v krčmi Petra Reiterja v Kaniži, okraj Maribor, popivalo celi dan in celo noč. Med pivci je bil tudi bivši Scherbbaumov „gajšič“ N. Kristl iz Maribora, kateri je imel iti drugi dan na nabor. Ta je stavil, da spiše 6/4 litra žganja enega za drugim. Ker se je zdela ta stava drugim pivcem nemogoča, so mu naročili zahtevani šnops. Kristl je seveda takoj začel piti za stavo in je spil 5/4 litra žganja. Pri šestem kozarcu pa je padel in nezavesten obležal. Dali so ga v posteljo in poklicali mašnika, kateri je podelil Kristlnu sv. poslednje olje. Se-le v terek je nesrečnež umrl. V tej krčmi se dan za dnevom prepije in prekriči cele noči. Seveda je krčmar prvi svetovalec v občini Kaniži in se za licenco malokdo briga. Bil bi že skrajni čas, da bi orožniki malo bolj pazili, kako dolgo ima Reiter odprto krčmo in ako ima vsakokrat licenc. — Sovaščan.

Celjske novice.

Tatvina. Dinar Alojzij Bevc je svojem gospodarju v Liscah pri Celju ukradel iz zaprtega kovčka 500 K denarja in z njim neznan kam — pobegnil.

Izobraževalno društvo v Celju priredi jutri v soboto, dne 5. oktobra, zvečer ob 8. uri, za meščane, za vse tiste pa, ki se v soboto ne udeležijo, v nedeljo, dne 6. oktobra, ob 3. uri popoldne, v vrtni dvorani-hotela pri „Belem volu“ prvo predstavo v zimski sezoni: „Naša kri“, katero je spisal F. S. Finžgar. Ker je čas za prekrasno igro tako lepo razdeljen, da si igro lahko vsakdo ogleda, mislimo, da se bode slavno občinstvo obeh predstav polnoštevilno udeležilo. Vstopnice so v predprodaji v trgovini Goričar & Leskovšek v Celju.

Iz celjskega okrajnega šolskega sveta. Začasno učiteljico v St. Pavlu pri Preboldu je imenovana absolvirana učiteljska kandidatinja gospodična Ljudmila Fišer; učitelj Ciril Pregelj v Petrovčah je dobil enoletni dopust, nadomestoval ga bo absolvirani učitelj kandidat Gustav Silih.

S stavbo nove višje gimnazije v Celju na Otoku bodo pričeli že letošnjo jesen. Proračun za stavbo znaša 400.000 K in ga je ministrstvo za javna dela pregledalo in potrdilo.

Nemško-slovenski gimnazijski razredi. Na tem zavodu je bilo začetkom novega šolskega leta sprejetih 191 učencev in sicer šteje I. razred 71, II. razred 56 in 1, III. razred 36 in 1, in IV. razred 25 in 1 učenca. I. in II. razred imata paralelki.

Dva nova slovenska obrtnika se naselita prav v kratkem v našem mestu in sicer en tapetnik in en čimnikarski mojster. Za podjetne slovenske obrtnike s primerno glavnicco se dobi v našem mestu še vedno dovolj kruha.

V Celju slavi jutri, dne 5. oktobra popoldne, pek in posestnik Vincencij Janič s svojo soprogo Amalijo, rojeno Uhlich, 40letnico poroke, ob enem pa tudi 40letnico, kar vodita pekarijo in vinsko trgovino. Istočasno pa slavijo tudi: Neža Miklave 55 let, kar služi pri Janičevi hiši, Marija Poch 25 let, Jožefa Bratnik 25 let, Ana Turin 18 let, A. Klanjšek 18 in Vincenc Kolan 18 let. Tivrdka Janič obstoji v Celju od leta 1849. Bila je svoj čas slovenska, a v zadnjih letih pa je prešla v nasprotni tabor. Vendar pa so Janičevi mirni ljudje.

Umrla je v Celju šivilja Karolina Jaške. N. v m. p.!

Nemško državno obrtno šolo hočejo baje dobiti v Celje.

Celje. Liberalni krogi so s svojimi „Doneski“ dovolj pokazali, da s sedanjim vodstvom niso zadovoljni. „Doneski“ niso nič drugega nego uničevalna kritika za dr. Kukoveca in več kot rahel migljaj, da se naj prostovoljno umakne. Za stranko se je sila malo brigal, da bi jo dvignil, šlo se mu je vedno le za osebno čast. Če se dr. Kukovec na občnem zboru iz lastne volje umakne v politično ozadje, misli radikalna skupina liberalcev kandidirati za voditelja stranke profesorja Jošta, katerega hvalijo kot učenega, modrega in agilnega moža, ki pozablja na svoj lastni jaz in misli le na splošni blagor. Baje bi dr. Kukovec bil s tem naslednikom zadovoljen. Edini pomislek je, da je profesor Jošt v državni službi. (Opomba uredništva: Nam se zdi ta vest neverjetna!) Na vsak način pa se bo na občnem zboru

ru zahtevalo, da dr. Kukovec ne kandidira več v trgih za čezeljni zbor, ampak naj nastopi kot kandidat gospod Rebek, kateri je do sedaj moral liberalcem pri vseh volitvah hoditi v žerjavico po — ko stanje!

Ptujske novice.

„Pevsko društvo v Ptuj.“ Napovedani pevski večer se ne vrši dne 6. t. m., temveč se preloži prirediteljev istega iz tehničnih vzrokov na prihodnji mesec. Pač pa se priredi tamburaška večer v soboto, dne 5. t. m. zvečer ob 8. uri v spodnjih prostorih.

Ptujska gora. Častiti gospod pater Plus Vakselj, minorit iz Ptuj, je dne 2. vinotoka obhajal tukaj 25letnico svojega mašništva. Gorečemu misijonarju kličemo: Na mnoga, srečna leta!

Ljutomerske novice.

Ljutomer. Pri nas so torej vlovili morilca Polza. Prišel je, kakor je bila želja vseh, v roke pravice. Čudno se nam pa zdi, da še niso našli morilca našega bivšega šolskega sluga Pergarja. Kmalu že mine leto, odkar je bil umorjen Pergar. Pač čudna skrivalnica!

Umrli je na škrlatici nadarjen učenec Franc Jožefove šole Franc Lešnik iz Podgradja. Ta morilka se še vedno potika tu in tam v našem okolišu. Bodi prezgodaj umrlemu zemljica lahka!

Radl oslovskega kašlja je začela tukajšnja nemška šola s poukom še le dne 1. oktobra. V to mučilnico prihaja letos posebno mnogo otrok iz sosednjih šolskih okrajev, največ pa iz svetinjskega. Ali se ljudje res ne bodo spametovali!

Pri zadnji seji okrajnega šolskega sveta v Ljutomeru so prvokrat prisostvovali naši novoizvoljeni člani gospodje Vido Magdič, Ludovik Peršak in Anton Heric. Pri dopolnilni volitvi dne 28. septembra je bil še izvoljen gospod Jožef Rajh starejši. Od prejšnjih članov je ostal le še gospod Dunaj Franc.

Drugi kraji.

Sv. Peter niže Maribora. Kakor je bilo v naši „Straži“ že naznanjeno, so namenili veteranci od Sv. Benedikta že dne 15. septembra priti k Materi gorski. Ker je takrat vreme zamotilo to romanje, so prišli sedaj v nedeljo, dne 28. septembra. Pred župniško cerkvijo so jih pričakovali s svojo zastavo domači veteranci. Okoli 10. ure so prikorakali z godbo na čelu veteranci-romarji v krasni veteranski obleki. Pred sprejemom je godba igrala cesarsko himno. Po mesebojnom pozdravu veterancev ste nastopili dve dekleti ter v dobro premišljenem nagovoru okinčale zastavo šentpeterskih veterancev s krasnim vencem, sestavljenim v avstrijskih barvah. Med pritkavanjem zvonov in ob zvokih godbe so korakali v slovečo romarsko cerkev na Gori. Po maši za veterance so častiti gospod župnik še enkrat stopili na prižnico ter so v kratkih in jedrnatih besedah slavili Marijo, kot zvesto priprošnico vojakov. Med drugim so omenili tudi tablo, ki so jo darovali vojaki iz oblube, ker so vsi, kateri so za njo darovali če tudi ne veliko več kot krajcar, iz vojske prišli z ravnimi na svoja domovja v kljub temu, da jih je silno veliko padlo v tistem boju. Ko so vojake prevažali na bojišče in so eni prepevali, drugi jokali, zapet tretji se jezili, je neka mati na kolodvoru v Mariboru pokazala svojemu sinu gorsko cerkev in rekla: „Glej, tamkaj gorsko cerkev! Gorski materi sem te danes izročila, ne boj se! Zmoli vsak dan, če ne več, saj eno „Češčeno Marijo“, in Marija te bo pripeljala k meni.“ In res, tako se je zgodilo! Zato ste vi, veteranci, združeni v vašem mladem društvu, pravi storili, da ste prišli prosit Mater gorsko njenega pokroviteljstva, da bi vas ščitila v boju vsakdanjega življenja. Ko je Ivan Sobieski, kralj poljski, prišel nad Turke pred Dunajem, so vojaki po vsprejemu Najsvetejšega, pred glavnim napadom klicali: „Marija in domovina“ ter slavno premagali uničevalca križa. Od krogle zadet vojak tuči zakliče: „Dezus in Marija!“ Tudi mi jo pogosto kličimo na pomoč zoper največjega sovraga v življenjskih nevarnostih. Pridigo so častiti gospod župnik tako ganljivo govorili, da so celo čvrstim možem solze porosile oči. Po pridigi je ob nastopu vseh veterancev ter velike množice zbranega ljudstva pred gorsko cerkvijo govoril načelnik benediktinskih veterancev, gospod Fran Kaučič, veleposestnik v Ihovi, navduševalen govor. Še enkrat je priporočil pod njegovo poveljstvo izročene veterance z vsemi njihovimi domačimi. Gorski materi v varstvo ter se je vsem, posebno šentpeterskim veterancem, oziroma njihovim načelniku in občinskemu predstojniku gospodu (Jožetu) Lorberju zahvalil za krasen in nepričakovan sprejem, ljudstvu pa za potrpežljivost in zanimanje. Nato so odkorakali veteranci v gostoljubno, znano gostilno gospoda Mihaela Muršeca. Gredeč se je še gospod Kaučič, načelnik veterancev, na trgu pred župniško cerkvijo zahvalil častitemu gospodu župniku za trud in požrtvovalnost. Pri gospodu Muršecu se je razvila ljubka, neprisiljena, prosta zabava. Godba je svirala, benediktinski pevski zbor pa nas je iznenadil s svojim milim petjem. Nazdravi in nagovori so sledili drug drugemu. Pozdravil, oziroma zahvalil se je za jedrnat govor gospoda načelnika Kaučiča v imenu slovenskega gospodarskega in izobraževalnega društva „Skala“ ter veterancev in mladeničev mladenič Flucher. Le prehitro je minil čas in ločiti se za morali, ker pot do Sv. Benedikta je dolga. Ti pa, mlado društvo, ki si ta dan zajelo novih moči in pogu-

ma ter stopilo pod mogočno varstvo Matere Gorske, se razcvitaj in rasti, da boš ponos Slovencev, starih in hrabrih vojakov-junakov! Slišal sem ljudi govoriti: „Danes je bilo veselo. Kaj takšnega še nisimo videli. Tudi pri nas bi se dalo kaj takšnega narediti!“ Eden veteranec mi je tudi rekel: „Da bi se še za nas veterance tukaj ustanovilo veteransko društvo, saj nas je veliko starih vojakov! A to bi pa le povdarjal, da s slovenskim, ne nemškim poveljnim jezikom! Nekako neprijetno se sliši, če se pozdravi in govori v slovenskem, poveljuje pa v nemškem jeziku!“

Mursko porečje. V nekaterih prenaprednih krajih si za vse najboljše goreči šolniki v potu svojih čestitih obrazov z vsemi štirimi noč in dan trudijo za vtepanje preblazene nemščine. Eden takih plemenitih mož je šel tako daleč, da je kar celo šolo prodal nemškemu Schulvereinu. Slovenščina ga huje zbode, kakor strupeni gad, za nemščino pa bi dal kri in življenje ter celo svoj kristalno čist značaj. In vspeh njegovega ponemčevanja? Iz njegove tretje razrede popolnoma nemške šole je izšel v nemškutarski hiši živeča in nemškutarsko misleča oseba, ki ne zna materinščine, pač pa dobro priučeno blaženo nemščino tako, da je popisaje dva cela lista napravila pravopisnih in slovniških napak že kar celih — 47! To za sedaj ponemčujočim šolnikom za klobuk! Kako pa so pisana lastna imena, bi bilo preveč popravilo, če bi objavili. Dobri gospodje učitelji, ali ste začudoljni s takimi razmerami?

Ščavnica. Okrajni šolski svet nujno naroča, da se mora takoj oskrbeti raznovrstno telovadno orodje. Denarja itak preostaja. Dokler je bil posilnemški krajni šolski svet, ni bilo nobene sile; zdaj pa naj bo vse kar čez noč. No, pa proti telovadnemu orodju in proti telovadbi bi ne bili. Imamo samo eden pomislek. Gospod vodja je mnogokrat bolan, in to zlasti v učenem času. Bolnika prizanesljive šolske oblasti menda ne bočete tirale na droge!

Mestinje. V Mestinju se je dne 1. oktobra ustanovila poštna oddaja za tamošnji okoliš.

Konjice. (Ljubeznijski sosedi.) Ko je dne 26. m. m. posestnica Marija Novak v Okoškem vrhu pri Konjicah v veži pripravljala hrano za svinje, ste pa naenkrat vstopile sosedi Marija Berle in Cila Topolčnik, oborožene s poleni. Topolčnik je Novakovo udarila s kamnom, ki ga je imela pod predpasnikom skritega, parkrat po glavi, da se je Novakova nezavestna zgrudila. Nato pa ste jo obdelavali s poleni, da ste ji prizadajale več težkih ran in ji zlomile levo roko. Baje ste se maščevali, ker ju je Novakova obdolžila tatvine.

Sv. Jurij ob južni železnici. Liberalci se vedno hvalijo, da so veliki prijatelji obrtnikov, da jih branijo, zagovarjajo in skrbijo za njihov uspeh. V smislu te prijaznosti do obrtnikov nemara hujskajo v zadnjem celjskem lističu na kazniv način proti ugledni slovenski gostilni pri Simončiču na Blagovni ter psujejo celjske lovce, ker se radi ustavljajo v tej gostilni. Ali naj hodijo znabiti celjski lovci v nemškutarske gostilne, naše slovenske gostilničarje pa pustimo izstradati? Obrtniki, poglejte si to prijaznost liberalnih lujskačev do vas!

Gornjeradganski okraj. Slomšek je Slovcem priporočal čednosti in povedal slabe lastnosti, naj bi se poboljšali. Slovenci so v tem okraju s svojimi dobrotami marsikaj storili narodnim nasprotnikom v korist. Naj bi se kaj takega ne dogajalo več. Kdor sprejme časti in odgovorna mesta, naj tudi spolnjuje dolžnosti vedno in povsod. Razumemo dobro!

Zalec. Naše izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 6. oktobra Slomšekovo slavnost pri gospodu Nidorferju v Vrbjih. Začetek ob 4. uri popoldne. Na vspehu je slavnostni govor, petje, deklamacije in gledališka igra „Kazen ne izostane.“ Slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

Zalec. Umrli je tukaj posestnica Marija Strahovnik.

Velenje. Požar. Dne 27. septembra sta šla zakonska Vincenc in Marija Cesar iz St. Brica pri Velenju k sodnji v Šoštanj na zaslišanje. Doma sta pustila tri otroke same. Med odsotnostjo starišev pa pride nek tuj mož in vpraša za stariše. Ko izve, da so v Šoštanju, gre za gospodarsko poslopje. Kmalu se je začelo kaditi in požar je upepelil gospodarsko poslopje in hlev. Sosedom se je posrečilo rešiti živino. Zgorelo je več gospodarskih strojev in pa vsa krma. Škoda znaša 15.000 K. Pokrita je deloma z zavarovalnino.

Sv. Pavel pri Preboldu. V nedeljo, dne 6. oktobra, se vrši poučen šoh Jugoslovanske strokovne zveze v društveni sobi. Začetek točno ob osmi uri zjutraj, takoj po sv. opravilu. Poroča otkposlanec Jugoslovanske strokovne zveze, gospod Vek. Zajc. Kmetje, obrtniki, posli in delavci, pridite vsi na ta poučen šoh, ki je velikega važnega pomena ravno za nas!

Sv. Francišek na Stražah. Dne 30. septembra smo spremili k zadnjemu počitku vrliga mladeniča A. Bastl, edinoga sina rodbine Ropove. Neizprosna sušica mu je v 18. letu pretrgala nit življenja. Naše Kat. bralno izobraževalno društvo je svojega prvega umrlega člana na zadnji poti spremilo v lepem številu. Naj v miru počiva!

Zavrč. V Zavrču v Halozah so pri občinskih volitvah zmagali svobodomiselnih štajercijanci. Ako bi bili tu protestanti ali vsenemci, bi bili tudi zmagali, ker so tako katoliški kakor narodni krogi popolnoma brezbrizni.

Primorsko.

Strašna posledica materine neprevidnosti. V Trstu cesti Antonio Mencio je zaprla 25letna Ivana Kadil svoje tri otroke v stanovanje in je nesla kosilo svojemu možu na Aguedotto. Otroci so stari od 2% do 6% let in sicer en deček in dve deklici. Ključ od stanovanja je izročila Kadilova svoji sosedu Ad. Dradejevi. Ko se je mati vrnila in odprla stanovanje, je naletela na strašen prizor. V sobi je bilo dima, da se ni nič videlo. Pri vratih pa so bili na kupa njeni otroci in sicer deklici že mrtvi in popolnoma sežgani, deček pa pod njima le še malo živ. Ko je mati ugledala ta strašen prizor, je padla onesveščena na tla. Sosedje so poklicali gasilno društvo, ki je ogenj, ko je vsled novega zraka zopet oživil, pogasilo. Mrtvi deklici so odpeljali v mrtvašnico, dečka pa in mater so pa spravili v bolnišnico. Ubogi otrok bo bržkone kmalu umrl, mato pa bo — zblaznela.

MOJA STARA

izkušnja je in ostane, da za odstranitev poletnih peg, kakor tudi za dosego in ohranitev nežne, mehke kože in belega polta ni boljšega mila, kakor je svetovno znano Steckenpferd-milo, znamko Steckenpferd, od Bergmann & Co., Tetschen ob Labi. Komad stane 80 vin., dobi se v lekarnah, v drožerijah, v parfum. in sličnih trgovinah. Tudi se je zelo dobre obnesla Bergmanns Liliencreme „Manera“ za ohranitev nežnih, belih rok gospa; v tubah po 70 vin. se povsod dobi. 67

Narodno gospodarstvo.

Hmelj. Zatec, dne 1. oktobra: Odkar smo zadnjič poročali, so na tukajšnjem trgu zopet poskočile hmeljske cene. Na dan se je poprodalo in kupilo povprečno od 800—1000 bal hmelja. Pod 130 kron se hmelja sploh ni več prodajalo. Za hmelj manj vredne in srednje kakovosti so bile cene od 132—145 K. Hmelj prima kakovosti je dosegel ceno do 152 K za 50 kg. Kupec so bili večinoma trgovci, pa tudi nekaj zastopnikov pivovaren. Neka švedska velika pivovarna namerava nakupiti okrog 800 stotov hmelja; dosejaj ga je kupovala po 136—150 K. Tujega hmelja se je tudi tokrat nekaj razpečalo. Cene so bile med 120—130 K per 50 kg. Končno razpoloženje trdno, cene naraščajo.

Direktorij za prihodnji teden v Lavant. škofiji.

- 7 Fer. 2. S. Marci Pp. C. dupl. c. a. Invit. Hym. et B. de Coi. Ant. Ps. et V. de Fer. curr. rel. ut ppr. le. Com. simpl. in L. (et Hor. oia. de Fer. curr. a cap. de Coi. Or. ppr.) et M. Sacerdotes tui. Gl. Or. ppr. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr.) a cap. de seq. com. praec. (Ant. Dum esset) Compl. de Fer.
- 8 Fer. 3. S. Birgittae Vid. dupl. c. a. oia. ut heri et ppr. le. not. etiam ad Laud. et Hor. In M. Cognovi Gl. Or. ppr. Ep. Viduas. In 2. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr. a cap. de Coi.) com. seq. Compl. de Fer.
- 9 Fer. 4. Ss. Dionysii etc. Mm. sem. c. r. oia. ut Fer. 2. praec. et ppr. le. not. ad Laud. (Suffr.) et Hor. (ad Prim. Prec. I. le.) oia. ut Fer. 2. praec. not. In M. Gl. 2. Or. A. cunctis. 3. Or. ad lib. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr., a cap.) de seq. (in P. L.) com. praec. Compl. de Fer.
- 10 Fer. 5. S. Gereonis etc. Mm. dupl. c. r. oia. ut Fer. 2. praec. et ppr. le. not., etiam ad Laud. et Hor. In M. Sapientiam. Gl. Or. ppr. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr.) a cap. de seq. (Or. Deus, qui inter.) com. praec. Compl. de Fer.
- 11 Fer. 6. S. Iustinae V. M. dupl. c. r. oia. ut Fer. 2. praec. et in P. L. not., etiam ad Laud. et Hor. In M. Loquebar. Gl. Vesp. (Ant. et Ps. de Fer. curr.) a cap. de seq. (Or. Deus, qui nos.) com. praec. Compl. de Fer.
- 12 Sabb. S. Maximilliani Ep. M. dupl. c. r. oia. ut Fer. 2. praec. et in P. L. not., etiam ad Laud. et Hor. In M. Sacerdotes Dei. Gl. Ev. Si quis venit. Vesp. de seq. Dom. (oia. de Sabb., Ant. ad Magnif. et Or. ppr.) com. praec., S. Eduardi R. C. (h. a. simpl.) et S. Colomani M. (Or. Praesta. ut qui.) Compl. de Sabb.
- 13 * Dom. 20. p. Peat. et 3. Octobr. De ea, sem. c. vir. Ad Mat. Invit. (Adoremus Dominum.) et Hym. (Primo die.) in Off. Dom. usque ad Advent. rel. et in Psalt. et ppr. le. Com. S. Eduardi R. C. et simpl. (et Suffr.) in Hym.: Aeternae rerum. usq. ad Advent. Ad Prim. Symb.

Razgled po svetu.

Čudakova smrt. Te dni je umrl v Budimpešti posestnik poslopja, v katerem je takozvano „Kraljevsko gledališče.“ Kljub temu, da je bil milijonar, je živel v najskromnejših razmerah ter se je leta in leta preživljal izključno le s kruhom in sirom. Na smrtni postelji je zbral okrog sebe svoje dediče ter jih je človekoljubno nagovoril: „Želim, da pride za menoj vesoljna povodenj, da ne morete napraviti mojega premoženja.“ Dasiravno je sedaj precej slabo vreme, vendar ni upati, da bi se mu ta zadnja želja izpolnila, njegovih dediči pa bodo imeli kljub temu priliko napraviti njegovo premoženje, ki znaša 540.000 K v gotovini in 600.000 K v vrednostnih papirjih ter obsega dragocene realitete.

Le pristna s to le 61

varstveno znamko
Rösler-jeva
voda za zobe
je najboljša za zobe.
Dobi se povsod.
Steklenca 72 h.

Hotel Trabesinger

v Celovcu

Velikovška cesta št. 5

se priporoča potnikom, ki prinočujejo v Celovcu. — Tukaj najdejo lepe in snažne sobe; izborna kuhinja, zajamčeno pristna in dobra vina. Za zabavo služi kegljišče. — Po leti sedi na senčnatem vrtu.

Veliko dvorišče za vozove in tri hlevi za konje. — V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo. Velike dvorane za shode in veselice.

Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

Lojzka in Pepca Leon.

Pozor ure!

Točna potrežba.
Dobrot! Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenoosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi za obroke! Ilustr. cenik zastav; Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont.-ura	K 3-50
Eristna srebrna ura	7-
Original omega ura	18-
Kuhinjska ura	4-
Budiljka, niklasta	3-
Poročni prstani	2-
Srebrne verižice	2-

— Večletna jamatva

Nasl. Dietinger
Theod. Fehrenbach
urur in očalar 447
Maribor, Gosposka ulica 28
Kopirajte zistalno tu srebrne.

Šolske potrebščine!

kakor zvezke, svinčnike, peresnike, peresa, kamenčke, tablice, radirke, gobe, črnilo, torbice, barve, čopiče, barvene krete itd. ima v največji izbiri na zalogi trdka

Lastna zaloga
ljudskoškolskih zvezkov, risank, risalnih skladov ter vseh tiskovin za urade. — — — — —
Zaloga raznega papirja.

Goričar & Leskovšek
Celje, Graška cesta 7.

Zvezna trgovina
Goričar & Leskovšek
Celje, Rotovska ulica št. 2.

»Straža« je najuglednejši spodnještajerski list, ki se zelo mnoga čita zato je inseriranje v njem zelo uspešno.

Liniment mazilo,

najboljše sredstvo, če si hočeš odstraniti potenje nog. Cena 3 krone (tudi v znamkah). — Pošilja franko.

Mestna lekarna pri c. kr. Orlu v Mariboru
Glavni trg tik rotovža. 181

Kmetje pozor!

V Mariboru Stolna ulica (Domgasse) je prva ljudska kavarna prenovljena ter je v taisti zopet vse snažno in v lepem redu. Tam se dobiva čaj, punč, kava, mleko in druge okrepčilne pijače, kakor tudi mrzla jedila po zelo nizki ceni.

Podpisani vabi vse kmete, kateri vozijo svoje pridele v Maribor na obilen obisk.

MATIJA OBRAN.

Vsi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za svojo oziroma za prihodnost svojih otrok? Potem pišite »Slov Straži« v Ljubljani po knjižico g. župnika Haaserja o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje popolnoma zastonj.

Malisno štupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno zrnje, koruzno slamo od storžev, smrekove storže, vinski kamen, želod, krompir, sploh vse deželne pridelke, kakor tudi petroljevske in oljnate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

»Straža« je najuglednejši spodnještajerski list, torej inserirajte!

V najstarejši narodni manufakturni trgovini se vsled smrti gospoda

Karola Vanič, Celje

Narodni dom

prodaja vsakovrstno blago, kakor: možko in žensko sukno, druki, oksforti, platno vsaki širokosti, dežniki, nogavice, moderci, kravate itd. itd.

po zelo nižani ceni!

Velika množina različnih ostankov pod lastno ceno.

Zimski čas

se bliža, treba bode tople obleke :: ::

Množina vsakovrstnega svežega, lepega, dobrega blaga za moške, ženske in otroke od najcenejše do najfinejše kakovosti se Vam ponuja po jako nizki ceni v trgovini

Franc Seršen v Ljutomeru

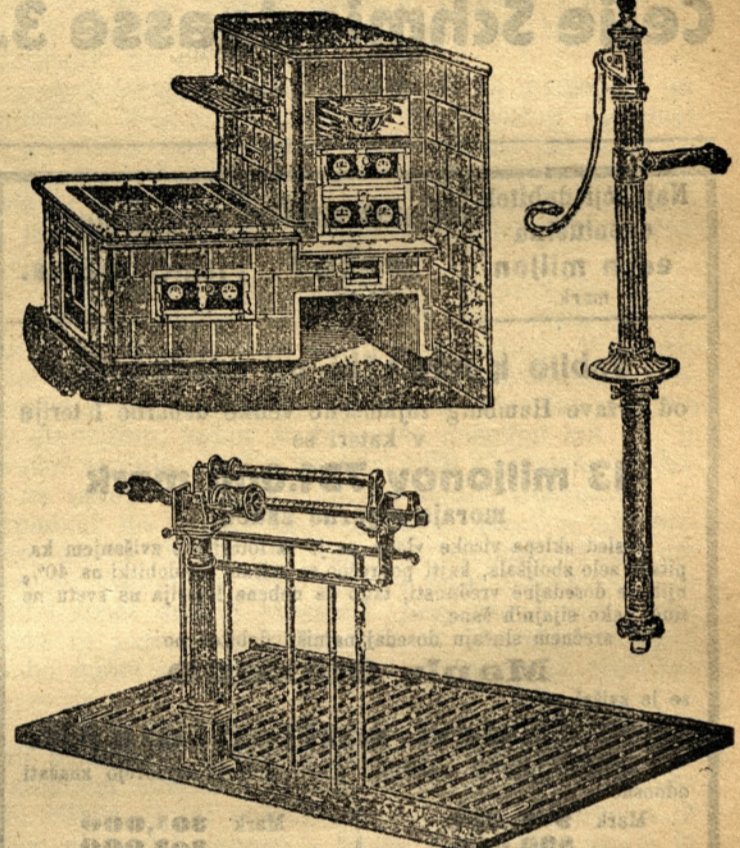
Prepričajte se, kupujte pri domačih, kupujte zanesljivo najboljše in najcenejše.

Lepo blago za moške obleke se dobi že od 2 K naprej, za ženske obleke sukno 120 cm široko blago od 70 vinarjev meter naprej. 189

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast. koncesioniran vodovodni inštalater

Ivan Rebek Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča za drugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navažne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobova itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zapebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidravličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehnične, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Goruje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj »Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastonj.

L JUDSKA HRANILNICA in POSOJILNICA v CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši (Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta 9, I. nadstr.

obrestuje	uraduje	posojuje
Hranilne vloge po 4 1/2% brez odbitka rentnega davka. Sprejema hranilne knjižnice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo. Daje vložnikom na dom brezplačno hranilne nabiralnike. Sprejema po sejnem sklepu vloge na tekoči račun in jih obrestuje od dne vložitve do dne dviga.	vsak torek in petek dopoldne. Prošnje se sprejemajo in pojasnila dajejo vsak dan, izvemši praznike, dopoldne od 8. do 12. ter od 3. do 6. ure pop. Za vplačila po pošti se dajejo zastonj poštno-hranilnične položnice št. 92465. Telefon ima št. 8. Za brzojave zadostuje naslov: Ljudska posojilnica Celje.	na zemljišča po 5% do 5 1/2%, z amortizacijo ali brez nje, na zastavo vrednostnih listin in na osebni kredit pod ugodnimi pogoji. Konvertuje vknjižene dolgove pri drugih zavodih in izterjuje svojim članom njih terjatve. Prošnje in listine za vknjižbo dela brezplačno, stranka plača le k-leke.

Pozor!

Ravnokar je došla **največja in elegantna** izber za jesen in zimo: čevlji za gospode, gospe in otroke po vseh cenah in v vsaki izpeljavi. Nadalje velika izber v gamaškah, pristni Goiserer čevlji za lov, galoške, čevlji za dom in čevlji za telovadbo.

Štefan Strašek,
zaloga obuval
Celje Schmiedgasse 3.

Na prodaj je lepo posestvo v celjski okolici. Isto leži ob državni cesti v Gaberjih v najzibavejšem delu predmestja, ter obsega arondirano 16 oralov hmeljišč, travnikov, njiv, vrta in park (večinoma stavbeni prostori), ter elegantno opremljeno vilo in prostorna elegantna gospodarska poslopja. Pol ure oddaljen je rigolani vinograd v krasni legi s poslopji, gozdom, sadonosnikom, travnikom, njivo, arondirano 6 oralov. V bližini se nahajajo še njive in travniki. Proda se vse skupaj, ali na drobno, eventualno se sprejme večak za parcelacijo. Naslov: Adela dr. Dečkova, Celje (Livada). 208

Katoličani! Slovenci!

H kateremu krojaču se naj obrnemo?

Jos. Macuh
Maribor, Stolna ulica 5
nasproti Ljudski posojilnici.

Priporoča se **preč. dohovščini** in **slav. občinstvu** za obilen **obisk**; osobito se priporoča vsem cenjenim odsekom „Orla“ za nabavo kompletnih krojev in vso telovadno opravo Orlovske itd. Imam nadalje veliko zalogo **zimskega** črnega- in modnega blaga, iz solidnih tovarn.

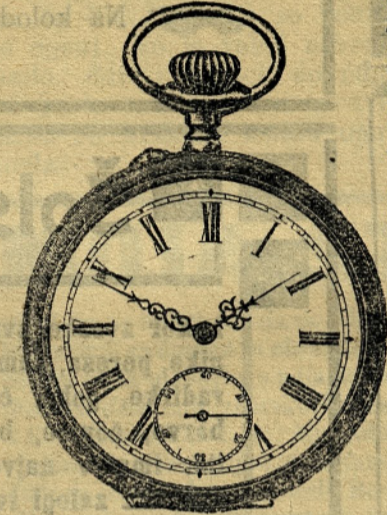
Cene nizke! Delo solidno in vestno! Postrežba točna!

Volneno

za ženske in sukno za moške obleke zadnje mode razpošilja najceneje
Jugoslovanska razpošiljalna
R. Stermecki v Celju št. 301.

Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštnine prosto.

Slovenci pozor!

Pristna srebrna ura K 7—
Pristna srebr. ura ženska K 7—
Pristna srebrna verižica K 2—
Pristna srebrna verižica

damska K 3 40
Zlata ura K 28—

Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodajal rapasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhanе!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor
Tegethofova cesta št. 39.

Ni treba si glavo tretji!

Najboljše špecerijsko blago,
zanesljiva kaljiva vsakovrstna
semena

voščenih in drugih vrst sveč,
dobivate zamčeno solidne postrežbe pr
staroznani tvrcki

Milan Hočevar Celje
tik farne cerkve.

Največji dobitok eventualno eden milijon merk. **Naznanilo sreče!** Za dobitke jamči država.

Vabilo k udeležbi prl srečkanju od države Hamburg zajamčene velike denarne loterije v kateri se
13 milijonov 731.000 mark morajo sigurno zadeti.

Vsled sklepa visoke vlade se je ta loterija z zvišanjem kapitala zelo zboljšala, kajti poprečno so zvišani vsi dobitki na 40%, njihove dosedajne vrednosti, tako da nobena loterija na svetu ne nudi tako sijajnih šanc.

V srečnem slučaju dosedaj najnižji dobitok po **Mark 600.000** se je zvišal na

Eden milijon mark.

Nadaljni najvišji morebitni glavni dobitki zamorejo znašati

Mark 900.000	Mark 303.000
" 890.000	" 303.000
" 880.000	" 302.000
" 870.000	" 301.000
" 860.000	" 300.000
" 850.000	" 200.000
" 840.000	" 100.000
" 830.000	" 90.000
" 820.000	" 80.000
" 810.000	" 70.000

kaker tudi mnogo dobitkov po mark 60.000, 50.000, 40.000, 30.000, 20.000, 10.000 i. t. d.

Loterija ima za vsem 100.000 srečk od katerih se 56.028 števil — **toraj več kakor polovica** mora zadeti v teku 7 srečkanj.

Uradna cena srečk 1. srečkanje je za

celo srečko M. 10 = Kr. 12	pol srečko M. 5 = Kr. 6	četrt srečko M. 2.50 = Kr. 3
----------------------------	-------------------------	------------------------------

Uradni načrt srečkanja na katerem je pečat državnega grba, in iz katerega so razvidni vložki za sledeča srečkanja, kakor tudi natančen seznam dobitkov, pošljem na željo že naprej brezplačno in poštnine prosto.

Vsak vdeleženc dobi takoj po srečkanju kazalo izžrebanih srečk.

Dobitki se pod jamstvom države točno izplačajo. Naročila prosim takoj, najpozneje pa do

25. oktobra.

SAMUEL HECKSCHER senr. bankir v HAMBURGU (št. 1050)

Tukaj se odreže
Naročilno pismo za gospoda Samuela Heckscher senr., bankir, Hamburg (štov. 1050)

Pošljite mi { celo srečko po M. 10 — = K. 12—
pol srečko po " 5 — = " 6—
četrt srečko po " 2.50 = " 3—

Naslov:

Znesek Vam nakažem v pismu po poštni nakaznici { Kar ne ugaja, prečrtajte.

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče. Pri večjih naročilih zdatno znižane cene.

LEKARNARJA A. THIERRY-BALSAM
edino pristno z zeleno usmiljeno sestro kot varstv. znamko. Oblastno varovan.

Vsako ponarejenje, posemanje in prodaja kaknega drugega balsama s podobnimi znakami se sodniško proganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri boleznih v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri influenci, pri zolodnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in in izpuščajih itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekl. K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a samo pristno centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, oteklinah, poskodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operacijo nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varhu, ADOLF THIERRY v PREGRADE pri ROGATCU. Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Trgovina s specerijskim blagom

Pozor Slovenci!

Trgovina z moko in dežel. pridelki

Glavna slovenska zaloga velikanska izbira kranj. vrvarskega blaga kakor: štrang, užd, vrvi, vrvi za perilo, mrez za seno in za o-
troške postelje itd. itd. :
Sprejema se vse pod to stroko spadajoča dela kakor: vrvi za zvonove, dvigalnice in transimsije. :

Ivan Ravnikar
Celje

Graška cesta 21.

Na drobno! Točna in solidna postrežba! Na debelo!

Glavna slovenska zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firniza in lakov. :
Zaloga nagrobnih in voščenih sveč, :
Zaloga vseh rudniških voda. :
Priporočam sveža, deteljna, travna, poljska, vrtna in cvetlična kaljiva semena. 22

Edina štajerska narodna steklarska
Na debelo! trgovina **Na drobno!**

Franc Strupi, Celje
Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzete vse steklavskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Podružnica Ljubljanske

Kreditne Banke

v Celju.

Centrala: **Ljubljana.** Podružnice: **Spljet, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica.**

Delniški kapital: **8 milijon kron.**

Rezervni zaklad čez **K 800.000** obrestuje

vloge na vložne knjižice po

od dne vloge do dne dviga.

Rent. davek plačuje banka iz svojega. **čistih**

4 1 0 / 2 0